II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 18ης Νοεμβρίου 1997

σχετικά με διαδικασία του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου

(Υπόθεση IV/M.913 — Siemens/Elektrowatt)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(1997) 3589]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(1999/229/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 57,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1310/97 [2], και ιδίως το άρθρο 8 παράγραφος 2,

την απόφαση της Επιτροπής της 28ης Ιουλίου 1997 να κινήσει τη διαδικασία στην παρούσα υπόθεση,

Αφού έλαβε υπόψη τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής για τον έλεγχο συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων [3],

Εκτιμώντας ότι:

(1) Στις 24 Ιουνίου 1997 η Επιτροπή παρέλαβε, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου (εφεξής κανονισμός για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων), την κοινοποίηση μιας συγκέντρωσης με την οποία η Siemens AG (εφεξής «Siemens») προτίθετο να αποκτήσει κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων τον έλεγχο της Elektrowatt AG (εφεξής «Elektrowatt»). Η προβλεπόμενη συγκέντρωση θα υλοποιηθεί με την απόκτηση μεριδίων.

(2) Με την επιστολή της 15ης Ιουλίου 1997, η Επιτροπή γνώρισε στα μέρη την απόφασή της να αναστείλει την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 2 και του άρθρου 18 παράγραφος 2 του κανονισμού για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, μέχρι να λάβει τελική απόφαση.

(3) Μετά τον έλεγχο της κοινοποίησης η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η κοινοποιηθείσα πράξη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων και ότι υπάρχουν σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με το συμβιβάσιμό της με την κοινή αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ. Η Επιτροπή, με την απόφαση της 28ης Ιουλίου 1997, κίνησε για το λόγο αυτό τη διαδικασία δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων.

(4) Στις 24 Οκτωβρίου 1997, η συμβουλευτική επιτροπή εξέτασε το προσχέδιο τις παρούτας απόφασης.

---

(1) ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 1· διορθωτικό στην ΕΕ L 257 της 21.9.1990, σ. 13.
(2) ΕΕ L 180 της 9.7.1997, σ. 1.
(3) ΕΕ C 90 της 31.3.1999.

I. ΤΑ ΜΕΡΗ

(5) Η Siemens αναπτύσσει δραστηριότητα σε πολλούς τομείς. Οι δραστηριότητές της εντάσσονται κυρίως στους τομείς της παραγωγής, της μεταφοράς και της διανομής ενέργειας, της τεχνολογίας εγκαταστάσεων, της τεχνολογίας κίνησης, σύνδεσης και εγκαταστάσεων, της τεχνολογίας αυτοματισμών, δημοσίων δικτύων επικοινωνιών, ιδιωτικών δικτύων επικοινωνιών, τεχνολογίας συστημάτων ασφαλείας, τεχνολογίας συγκοινωνιών, τεχνολογίας αυτοκινήτων, ιατρικής τεχνολογίας, ημιαγωγών, παθητικών δομικών στοιχείων και σωλήνων, ηλεκτρομηχανολογικών κατασκευαστικών στοιχείων, τεχνολογίας πληροφοριών και τεχνολογίας φωτισμού.

(6) Η Elektrowatt είναι ελβετική εταιρεία χαρτοφυλακίου, η οποία μέσω θυγατρικών εταιρειών αναπτύσσει δραστηριότητα στην Ελβετία και στη Γερμανία στους τομείς της παραγωγής και της διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, στην τεχνολογία κτιρίων, στην τεχνολογία συστημάτων ασφαλείας, στα συστήματα τηλεπικοινωνιών καθώς και στην κατασκευή και οικονομική εκμετάλλευση κτιρίων και την παροχή υπηρεσιών μηχανικού.

(7) Οι τομείς δραστηριότητας της Elektrowatt που θα αναληφθούν από τη Siemens είναι:

— τεχνολογία διαχείρισης κτιρίων (κυρίως μέσω της Landis & Gyr/Landis & Staefa),

— τεχνολογία συστημάτων ασφαλείας (μέσω της Cerberus),

— υπηρεσίες μηχανικού και γενικής εργολαβίας για την οικονομική εκμετάλλευση κτιρίων και ακινήτων,

— παροχή υπηρεσιών, συστήματα, εγκαταστάσεις και συσκευές για τις επιχειρήσεις παροχής ενέργειας, προϊόντα, συστήματα και παροχή υπηρεσιών σε φορείς υπεραστικής τηλεφωνίας (ιδίως καρτοτηλέφωνα και κερματοδέκτες), και

— οπτικά συστήματα ασφαλείας (Visual Security Devices).

Οι δραστηριότητες της Elektrowatt στους τομείς της παροχής ενέργειας και της διασύνδεσης ηλεκτρικών δικτύων θα πωληθούν σε άλλες επιχειρήσεις εκτός της Siemens.

II. Η ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ

(8) Η Siemens σκοπεύει να αγοράσει από την Credit Suisse Group (εφεξής «CSG»), Ζυρίχη, τις μετοχές της Elektrowatt. Οι δραστηριότητες της Elektrowatt που αφορούν την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και τη διασύνδεση ηλεκτρικών δικτύων θα διαχωρισθούν προηγουμένως και θα μεταβιβασθούν στη θυγατρική Watt AG. Πρόκειται να αγορασθούν από μια κοινοπραξία γερμανικών και ελβετικών επιχειρήσεων παροχής ενέργειας. Η CSG έχει σήμερα το 44,9 % της Elektrowatt. Οι υπόλοιπες μετοχές είναι ευρέως κατανεμημένες. Πριν από την πώληση του μεριδίου της στη Siemens, η CSG, θα υποβάλει στους ιδιώτες μετόχους δημόσια προσφορά για την αγορά όλων των μετοχών της Elektrowatt.

(9) Πρόκειται για συγκέντρωση κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, καθόσον η Siemens αποκτά τον αποκλειστικό έλεγχο της Elektrowatt. Τούτο συμβαίνει ακόμα και εάν η δημόσια προσφορά για την αγορά περαιτέρω μετοχών της Elektrowatt μέσω της CSG αποτύχει εντελώς και η Siemens αγοράσει τελικά μόνο το 44,9 % της Elektrowatt που ανήκει ήδη στην CSG. Με το μερίδιο αυτό η CSG διέθετε μέσω της εξασφαλισμένης πλειοψηφίας στη γενική συνέλευση de facto τον αποκλειστικό έλεγχο της Elektrowatt διότι το ποσοστό συμμετοχής των μετόχων στη γενική συνέλευση κατά τα παρελθόντα τέσσερα έτη ήταν πάντα μικρότερο του 70 % και οι λοιπές μετοχές είναι ευρέως κατανεμημένες.

III. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

(10) Οι επιχειρήσεις Siemens και Elektrowatt έχουν μαζί παγκόσμιο συνολικό κύκλο εργασιών που υπερβαίνει τα 5 δισεκατομμύρια Ecu (η Siemens 49,98 δισεκατομμύρια Ecu και η Elektrowatt 4,58 δισεκατομμύρια Ecu). Κάθε μια έχει συνολικό κύκλο εργασιών εντός της Κοινότητας άνω των 250 εκατομμυρίων Ecu (η Siemens 30,325 δισεκατομμύρια Ecu και η Elektrowatt 2,27 δισεκατομμύρια Ecu). Ούτε η Siemens ούτε η Elektrowatt πραγματοποιούν άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών τους σε ένα και το αυτό κράτος μέλος. Κατά συνέπεια, η πράξη έχει κοινοτική διάσταση, αλλά δεν αποτελεί συνεργασία βάσει της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

IV. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ

Α. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

(11) Η Siemens και η Elektrowatt έχουν επικαλυπτόμενες δραστηριότητες που τα μέρη κατατάσσουν στους ακόλουθους τομείς:

— τεχνολογία διαχείρισης κτιρίων,

— τεχνολογία ασφαλείας κτιρίων (συστήματα αναγγελίας πυρκαγιάς, αντιδιαρρηκτικά συστήματα και λοιπά συστήματα ασφαλείας),

— τεχνολογία διαχείρισης δικτύων,

— μετρητές ενέργειας, συστήματα διαχείρισης ενεργείας, πομποί και δέκτες τηλεχειρισμού,

— κοινόχρηστα τηλέφωνα (κερματοδέκτες και καρτοτηλέφωνα).

(12) Η διαδικασία κινήθηκε λόγω δυνητικών προβλημάτων ανταγωνισμού στους τομείς των εγκαταστάσεων αναγγελίας πυρκαγιάς, των μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος και θερμότητας και των πομπών και δεκτών τηλεχειρισμού, και των κοινοχρήστων τηλεφώνων.

1. **Τεχνολογία διαχείρισης κτιρίων**

(13) Με τον όρο «τεχνολογία διαχείρισης κτιρίων» (*commercial building control)* νοείται η μέτρηση, ο χειρισμός, η ρύθμιση και η διαχείριση των συστημάτων θέρμανσης, αερισμού, κλιματισμού και των άλλων τεχνικών συστημάτων όπως για παράδειγμα ο αυτοματισμός κτιρίων σε κτίρια με επαγγελματική χρήση. Η τεχνολογία διαχείρισης κτιρίων περιλαμβάνει ηλεκτρονικά συστήματα και συστήματα επεξεργασίας δεδομένων και τα εξαρτήματά τους (χωρίς τις ίδιες τις συσκευές θέρμανσης, αερισμού και κλιματισμού) με σκοπό τον οικονομικό και αποδοτικό, από ενεργειακή άποψη, χειρισμό και τη ρύθμιση των τεχνικών εγκαταστάσεων σε κτίρια επαγγελματικής χρήσης, συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής, της έναρξης λειτουργίας των συστημάτων διαχείρισης κτιρίων καθώς και της εκπαίδευσης των χειριστών.

(14) Η αγορά των συστημάτων διαχείρισης κτιρίων θα πρέπει να διακρίνεται από την αγορά των συσκευών ή των εξαρτημάτων (εξοπλισμός) που απαιτούνται για τα συστήματα αυτά καθώς και από την αγορά για τη συντήρηση των συστημάτων [4].

α) *Συσκευές και εξαρτήματα για τα συστήματα διαχείρισης κτιρίων*

(15) Οι συσκευές και τα εξαρτήματα για τα συστήματα διαχείρισης κτιρίων διαχωρίζονται σε διάφορες ομάδες συσκευών και εξαρτημάτων που δεν αποτελούν αμοιβαία υποκατάστατα, για παράδειγμα, αγωγοί, βαλβίδες και μηχανισμοί κίνησης πτερυγίων. Οι αγορές αυτές προηγούνται της αγοράς των συστημάτων διαχείρισης κτιρίων, διότι ο εξοπλισμός αποτελεί, για τον προμηθευτή των συστημάτων διαχείρισης κτιρίων, ένα αρχικό προϊόν. Στις αγορές συσκευών και εξαρτημάτων για τα συστήματα διαχείρισης κτιρίων δραστηριότητα αξιόλογη έχει μόνο η Elektrowatt. Η Siemens δεν προσφέρει, στην ουσία, συσκευές και εξαρτήματα πέραν των δικών της συστημάτων διαχείρισης κτιρίων. Κατά συνέπεια δεν απαιτείται περαιτέρω εξέταση των αγορών των συσκευών και των εξαρτημάτων για τα συστήματα διαχείρισης κτιρίων.

β) *Συστήματα διαχείρισης κτιρίων*

(16) Η αγορά των συστημάτων διαχείρισης κτιρίων περιλαμβάνει την ανάπτυξη και την κατασκευή συστημάτων για το χειρισμό και τη ρύθμιση της θέρμανσης, του αερισμού και του κλιματισμού κτιρίων με επαγγελματική χρήση, καθώς και την έναρξη λειτουργίας των συστημάτων αυτών και την εκπαίδευση των χειριστών. Τα συστήματα διαχείρισης κτιρίων αναπτύσσονται και προσφέρονται στον πελάτη ανάλογα με τις επιθυμίες του, βάσει των εκάστοτε ειδικών απαιτήσεων. Η παράδοση στον τελικό πελάτη και η έναρξη λειτουργίας πραγματοποιείται είτε από τον ίδιο τον κατασκευαστή είτε από δικές του θυγατρικές εταιρείες ή επιχειρήσεις ή από επιχειρήσεις χονδρικής πώλησης και επιχειρήσεις με αντικείμενο την τεχνολογία θέρμανσης, αερισμού και κλιματισμού. Μπορεί να γίνει διάκριση στα ακόλουθα είδη πελατών: κτίρια γραφείων, νοσοκομεία, πανεπιστήμια και σχολεία, ειδικές βιομηχανίες και ξενοδοχεία. Πάντως, στα κτίρια που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κατοικία δεν συναντώνται συνήθως πολύπλοκα συστήματα διαχείρισης κτιρίων.

γ) *Συντήρηση των συστημάτων διαχείρισης κτιρίων*

(17) Μετά την αγορά συστημάτων διαχείρισης κτιρίων έπεται η αγορά της συντήρησης των συστημάτων αυτών. Αυτή περιλαμβάνει τη συντήρηση, την επισκευή, την αλλαγή, την ανακαίνιση, την επίβλεψη της λειτουργίας και την επισκευή των βλαβών των τεχνικών εγκαταστάσεων των κτιρίων. Οι κατασκευαστές των συστημάτων ή επιχειρήσεις επιφορτισμένες από αυτούς, προσφέρουν υπηρεσίες για τη συντήρηση των δικών τους συστημάτων διαχείρισης κτιρίων, ιδίως στα πλαίσια της εγγύησης που αφορά τα συστήματα νέας κατασκευής. Η συντήρηση «ξένων» συστημάτων διαχείρισης κτιρίων προσφέρεται όμως και από τους ανταγωνιστές. Οι πελάτες συνάπτουν με τους παρόχους υπηρεσιών συμβάσεις για το σύνολο των υπηρεσιών αυτών. Η αγορά για τη συντήρηση των συστημάτων διαχείρισης κτιρίων περιλαμβάνει, κατά συνέπεια, όλες τις αναφερθείσες υπηρεσίες.

2. **Τεχνολογία ασφαλείας κτιρίων**

(18) Η τεχνολογία ασφαλείας κτιρίων περιλαμβάνει τους τομείς των συστημάτων αναγγελίας πυρκαγιάς, τα αντιδιαρρηκτικά συστήματα και τα συστήματα ελέγχου προσπέλασης και λοιπά συστήματα

[4] Βλέπε απόφαση της Επιτροπής, της 12ης Φεβρουαρίου 1996, υπόθεση IV/M.692 — Electrowatt/Landis & Gyr (ΕΕ C 69 της 7.3.1996, σ. 3, σημείο 11). Ο προσδιορισμός της αγοράς που περιλαμβάνεται στην εν λόγω απόφαση επιβεβαιώθηκε, στο μεγαλύτερό του μέρος, κατά τη διάρκεια της έρευνας για την παρούσα υπόθεση τόσο από τα μέρη όσο και από τους ανταγωνιστές τους.

ασφαλείας. Οι εγκαταστάσεις της τεχνολογίας ασφαλείας κτιρίων χρησιμοποιούνται κυρίως σε κτίρια γραφείων και σε βιομηχανικά κτίρια, σε νοσοκομεία και σε ξενοδοχεία. Και στον τομέα αυτό πρέπει να διαχωρισθούν η αγορά των συσκευών/εξαρτημάτων από την αγορά των συστημάτων/εγκαταστάσεων αυτών καθαυτών και την αγορά της συντήρησης.

α) *Συσκευές και εξαρτήματα της τεχνολογίας ασφαλείας κτιρίων*

(19) Στην αγορά συσκευών και εξαρτημάτων της τεχνολογίας ασφαλείας κτιρίων δραστηριότητα άξια λόγου αναπτύσσει μόνο η Elektrowatt. Η Siemens παράγει τέτοιες συσκευές/εξαρτήματα κυρίως για δική της χρήση και τα πωλεί σε τρίτους μόνο στη Γερμανία και σε μικρή έκταση. Το άθροισμα των μεριδίων αγοράς της Siemens και της Elektrowatt/Cerberus είναι, πάντως, μικρότερο από 15 % στη Γερμανία. Στα λοιπά κράτη μέλη και στον ΕΟΧ τα μερίδια της Elektrowatt για συσκευές και εξαρτήματα δεν υπερβαίνουν το 25 %. Δεν προκύπτουν αθροίσματα των μεριδίων αγοράς. Κατά συνέπεια δεν απαιτείται περαιτέρω εξέταση των αγορών για συσκευές και εξαρτήματα των συστημάτων ασφαλείας κτιρίων.

β) *Εγκαταστάσεις ασφαλείας κτιρίων: εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς, αντιδιαρρηκτικές εγκαταστάσεις και λοιπές εγκαταστάσεις ασφαλείας κτιρίων*

(20) Η αγορά για εγκαταστάσεις/συστήματα ασφαλείας κτιρίων περιλαμβάνει την ανάπτυξη της εγκατάστασης που είναι προσαρμοσμένη στις ειδικές απαιτήσεις του εκάστοτε πελάτη, την τοποθέτησή της, την έναρξη της λειτουργίας καθώς επίσης και την κατάρτιση του χειριστή. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της Επιτροπής, οι εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς αποτελούν χωριστή αγορά από την αγορά των αντιδιαρρηκτικών συστημάτων και των άλλων συστημάτων ασφαλείας. Οι εγκαταστάσεις αυτές εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς που σύμφωνα με την άποψη του πελάτη δεν αποτελούν υποκατάστατα. Αντίθετα με τις άλλες εγκαταστάσεις κτιρίων οι εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς εργάζονται με διαφορετικό τρόπο (ιονισμός, οπτικά, θερμικά) απ' ότι, για παράδειγμα, τα αντιδιαρρηκτικά συστήματα (ήχος, υπέρηχος, υπέρυθρες, ραντάρ). Επιπλέον, υπάρχουν πελάτες, οι οποίοι ζητούν αποκλειστικά ή κυρίως, αποκλειστικά εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς όπως, για παράδειγμα, νοσοκομεία ή μικρές βιοτεχνίες.

(21) Υφίστανται βεβαίως τάσεις ενοποίησης των εγκαταστάσεων αναγγελίας πυρκαγιάς και των λοιπών εγκαταστάσεων ασφαλείας κτιρίων. Οι μεγαλύτερες, ιδίως, επιχειρήσεις, οι αρχές κ.λπ. χρησιμοποιούν, κατά κανόνα, τόσο προστασία κατά της πυρκαγιάς όσο και την προστασία έναντι διαρρήξεων και έλεγχο προσπέλασης και απαιτείται μια κατά το δυνατό ομαλή συνεργασία των διαφορετικών αυτών συστημάτων ασφαλείας. Πάντως, δεν φαίνεται να είναι αναγκαίο, οι εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς και οι λοιπές εγκαταστάσεις ασφαλείας να προέρχονται από την ίδια πηγή, διότι τα τμήματα των εγκαταστάσεων που προέρχονται από διαφορετικούς κατασκευαστές μπορούν να συνεργάζονται. Οι προτιμήσεις των πελατών δεν είναι σαφείς. Τμήμα των πελατών προτιμά να προμηθεύεται την τεχνολογία των συστημάτων ασφαλείας για όλους τους τομείς από τον ίδιο κατασκευαστή, ενώ άλλοι πελάτες προτιμούν την προμήθεια των συστημάτων από διαφόρους προμηθευτές. Εν πάση περιπτώσει, οι μεγάλοι προμηθευτές έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν τόσο εγκαταστάσεις προστασίας κατά της πυρκαγιάς όσο και αντιδιαρρηκτικές εγκαταστάσεις και λοιπές εγκαταστάσεις ασφαλείας κτιρίων. Παρά τις τάσεις ενοποίησης, η αγορά των εγκαταστάσεων προστασίας έναντι πυρκαγιάς πρέπει να θεωρείται χωριστή αγορά από την αγορά των αντιδιαρρηκτικών εγκαταστάσεων και των λοιπών εγκαταστάσεων ασφαλείας.

γ) *Συντήρηση των εγκαταστάσεων ασφαλείας κτιρίων*

(22) Δεν έγινε δυνατό να διαπιστωθεί σαφώς εάν η συντήρηση των εγκαταστάσεων αναγγελίας πυρκαγιάς, των αντιδιαρρηκτικών εγκαταστάσεων και των λοιπών συστημάτων ασφαλείας αποτελεί μια χωριστή αγορά ή θα πρέπει να περιληφθεί στην αγορά των συστημάτων. Η συντήρηση περιλαμβάνει τη συντήρηση, τις επισκευές, τις αλλαγές, τον εκσυγχρονισμό, την εποπτεία λειτουργίας και την επισκευή βλαβών των εγκαταστάσεων ασφαλείας. Συχνά τη συντήρηση των εγκαταστάσεων ασφαλείας κτιρίων αναλαμβάνουν οι κατασκευαστές. Από την πλευρά των πελατών τούτο είναι συχνά προτιμότερο, διότι η αξιόπιστη σωστή λειτουργία της εγκατάστασης και η κατά το δυνατόν συντομότερη επισκευή των βλαβών επηρεάζουν ιδιαίτερα την ασφάλεια. Υπάρχει πάντως και ένας αριθμός άλλων (μικρότερων) επιχειρήσεων, που παρέχουν υπηρεσίες συντήρησης. Δεν απαιτείται πάντως να δοθεί απάντηση στο ερώτημα εάν η συντήρηση των εγκαταστάσεων ασφαλείας κτιρίων αποτελεί μια χωριστή αγορά διότι, έστω και αν υποτεθεί ότι αποτελεί χωριστή αγορά, δεν προκύπτουν προβλήματα ανταγωνισμού.

3. **Μετρητές ενέργειας, τεχνολογία τηλεχειρισμού, συστήματα διαχείρισης ενέργειας, τεχνολογία διαχείρισης δικτύων (τεχνικές διατάξεις χειρισμού και ρύθμισης για τους προμηθευτές ενέργειας)**

(23) Οι τεχνικές διατάξεις χειρισμού και ρύθμισης για τις επιχειρήσεις παροχής ενέργειας περιλαμβάνουν συσκευές, συστήματα και εγκαταστάσεις που, αφενός μεν χρησιμοποιούνται για την επίβλεψη και το χειρισμό δικτύων ηλεκτρικού ρεύματος και άλλων

μορφών ενέργειας (συστήματα διαχείρισης δικτύων), αφετέρου δε συμβάλλουν στη μείωση και τη διαχείριση της κατανάλωσης ενέργειας. Οι τεχνικές διατάξεις χειρισμού και ρύθμισης της δεύτερης ομάδας προϊόντων αφορούν όλα την τεχνολογία καταγραφής τιμών, αλλά θα πρέπει να υποδιαιρεθούν περαιτέρω ανάλογα με τους διαφορετικούς σκοπούς για τους οποίους χρησιμοποιούνται.

(24) Με τον όρο μετρητές ενέργειας νοούνται μηχανικοί και ηλεκτρονικοί μετρητές και συστήματα μετρητών που καταγράφουν τις καταναλισκόμενες ποσότητες ηλεκτρικού ρεύματος, αερίου ή θερμότητας. Όπως αναφέρουν και τα μέρη, οι μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος, αερίου και θερμότητας αποτελούν χωριστές σχετικές αγορές, διότι τόσο η χρησιμοποιούμενη τεχνική όσο και η πλευρά της ζήτησης διαφέρει. Οι πελάτες για τους μετρητές ενέργειας είναι οι εκάστοτε επιχειρήσεις παροχής ενέργειας, δηλαδή οι επιχειρήσεις ηλεκτρισμού, αερίου και τηλεθέρμανσης.

α) *Μετρητές αερίου*

(25) Η αγορά των μετρητών αερίου δεν επηρεάζεται από τη συγκέντρωση, διότι μόνο η Siemens αναπτύσσει δραστηριότητα στο Ηνωμένο Βασίλειο με μερίδιο αγοράς 22 %, και η Elektrowatt δεν κατασκευάζει μετρητές αερίου.

β) *Μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος*

(26) Η αγορά των μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος περιλαμβάνει μηχανικούς (σύμφωνα με την αρχή Ferraris), ηλεκτρομηχανικούς (τους λεγόμενους υβριδικούς μετρητές) και ηλεκτρονικούς μετρητές. Με βάση τις χρήσεις τους οι μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος μπορούν να διακριθούν σε αυτούς που προορίζονται για οικιακή κατανάλωση (νοικοκυριά και μικρούς καταναλωτές) για τους βιομηχανικούς πελάτες και για το ανώτερο τμήμα της αγοράς. Το ανώτερο τμήμα της αγοράς περιλαμβάνει πεδία εφαρμογής με πολύ υψηλές τεχνικές απαιτήσεις (για παράδειγμα, μετρητές για τη μέτρηση της κίνησης του ηλεκτρικού ρεύματος στο δίκτυο υψηλής τάσης μεταξύ διαφόρων παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας). Στον τομέα των οικιακών καταναλωτών και των μικρών καταναλωτών που χρησιμοποιούν μόνο χαμηλή τάση και κατ' ανώτατο όριο δύο τιμολόγια, στη Δυτική και Κεντρική Ευρώπη χρησιμοποιούνται κυρίως, με εξαίρεση τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο, οι μηχανικοί μετρητές. Αντίθετα, στη Σκανδιναβία χρησιμοποιούνται ήδη και στους οικιακούς καταναλωτές κυρίως ηλεκτρονικοί μετρητές. Στον τομέα των βιομηχανικών καταναλωτών χρησιμοποιούνται σε όλο το χώρο του ΕΟΧ ηλεκτρονικοί κυρίως μετρητές. Στο ανώτερο τμήμα της αγοράς χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ηλεκτρονικοί μετρητές.

(27) Οι μετρητές με ηλεκτρονικό σύστημα μέτρησης ανταγωνίζονται, όσον αφορά την τιμή και τη λειτουργικότητα, τις συνήθεις συσκευές που είναι κατασκευασμένες σύμφωνα με την αρχή Ferraris. Λόγω όμως του μεγαλύτερου φάσματος λειτουργίας των ηλεκτρονικών μετρητών, αυτοί μπορούν να καλύψουν, συγκρινόμενοι με τους μηχανικούς ή με τους ηλεκτρομηχανικούς μετρητές, ευρύτερο φάσμα χρήσεων. Έτσι, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων αγοραστών θεωρεί ως σημαντικό πλεονέκτημα ότι οι ηλεκτρονικοί μετρητές επιτρέπουν ευκολότερα τη χρήση διαφόρων τρόπων τιμολόγησης, για παράδειγμα, την εισαγωγή πολύπλοκου τρόπου τιμολόγησης των πελατών. Επιπλέον, οι ηλεκτρονικοί μετρητές διαθέτουν, συγκρινόμενοι με τους μηχανικούς, μεγαλύτερη ακρίβεια μετρήσεων. Εξάλλου, η ικανότητα λειτουργίας τους επηρεάζεται λιγότερο από διακυμάνσεις της τάσης, της συχνότητας ή της θερμοκρασίας. Άλλα πλεονεκτήματα των ηλεκτρονικών μετρητών έναντι των μηχανικών είναι η έλλειψη ευπάθειας που εμφανίζουν στους διαφορετικούς τρόπους εγκατάστασης, οι μικρότερες διαστάσεις τους (συσκευές που εξοικονομούν χώρο), οι διάφορες δυνατότητες συνδυασμού τους (για παράδειγμα συνδυασμός μετρητή με δέκτη τηλεχειρισμού ή ρολόι χειρισμού) και η δυνατότητα εφαρμογής τρόπων μέτρησης που μειώνουν το κόστος (τηλεμέτρηση). Στα μειονεκτήματα, αντίθετα, περιλαμβάνονται η ανάγκη συχνότερης ρύθμισης, η μεγαλύτερη συχνότητα βλαβών και η μεγαλύτερη σήμερα τιμή αγοράς, σε σύγκριση με τους μηχανικούς μετρητές για εναλλασσόμενο ή τριφασικό ρεύμα που είναι κατασκευασμένοι σύμφωνα με την αρχή Ferraris.

(28) Λαμβάνοντας, υπόψη τις διαφορές μεταξύ των μηχανικών και των ηλεκτρονικών μετρητών, δεν απαιτείται στενότερος καθορισμός της αγοράς ανάλογα με τις διάφορες χρήσεις. Ακόμα και εάν για τους οικιακούς καταναλωτές στην Κεντρική Ευρώπη συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται κυρίως οι μετρητές Ferraris, η γενικά αναμενόμενη διαφοροποίηση των τιμολογίων θα επιταχύνει την εξάπλωση των ηλεκτρονικών μετρητών που κατασκευάζονται ήδη επί δύο δεκαετίες. Η τιμή αγοράς των ηλεκτρονικών μετρητών που είναι σήμερα μεγαλύτερη αυτής των μηχανικών μετρητών εναλλασσόμενου ή τριφασικού ρεύματος που λειτουργούν με την αρχή Ferraris, δεν αποτελεί εμπόδιο για την εξάπλωση της χρήσης τους και στον οικιακό τομέα, διότι η χρήση τους ενδέχεται να αποδειχθεί οικονομικότερη εάν εξετασθεί το συνολικό κόστος και ληφθεί υπόψη το μικρότερο κόστος εγκατάστασης και διαχείρισης σε σύγκριση με τους μηχανικούς μετρητές. Επιπλέον, στη μεγαλύτερη χρήση των ηλεκτρονικών μετρητών αντί των μηχανικών συνηγορεί το γεγονός ότι οι τιμές των ηλεκτρονικών μετρητών μειώθηκαν συνολικά κατά τα τελευταία πέντε έτη λόγω συνεχών τεχνικών βελτιώσεων, αυξημένου ανταγωνισμού και νέων προμηθευτών. Από τους αγοραστές αναμένεται ότι η εξέλιξη αυτή θα συνεχισθεί. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θεωρεί μια ενιαία αγορά μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος που περιλαμβάνει το συνήθη μετρητή Ferraris, τον υβριδικό και τον ηλεκτρονικό.

γ) *Μετρητές θερμότητας*

(29) Οι μετρητές θερμότητας είναι συσκευές που μετρούν και εμφανίζουν την ενέργεια θέρμανσης που καταναλίσκεται σε κατοικίες, μονοκατοικίες και πολυκατοικίες καθώς και σε βιομηχανικά και δημόσια κτίρια. Ως μετρητές θερμότητας χρησιμοποιούνται μηχανικές (τροχός με πτερύγια) και ηλεκτρονικές συσκευές οι οποίες βασίζονται στην τεχνολογία μέτρησης με υπερήχους. Σε όλους τους τομείς οι μηχανικοί μετρητές αντικαθιστώνται ολοένα και περισσότερο από τους ηλεκτρονικούς. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θεωρεί ενιαία την αγορά για τους μετρητές θερμότητας που περιλαμβάνει τους μηχανικούς και τους ηλεκτρονικούς μετρητές.

δ) *Συστήματα διαχείρισης ενέργειας*

(30) Τα συστήματα διαχείρισης ενέργειας είναι εγκαταστάσεις για την καταγραφή, το χειρισμό και την παρακολούθηση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Όσον αφορά τα συστήματα διαχείρισης ενέργειας, η πελατεία αποτελείται από επιχειρήσεις παροχής ενέργειας και μεγάλες βιομηχανίες, που χρησιμοποιούν τα συστήματα αυτά για τη βελτιστοποίηση της κατανάλωσης. Με τη βοήθεια των συστημάτων διαχείρισης ενέργειας, για παράδειγμα, επιχειρείται η χρήση χαμηλών τιμολογίων και η αποφυγή ή η μείωση των αιχμών κατανάλωσης.

ε) *Πομποί και δέκτες τηλεχειρισμού*

(31) Οι πομποί και οι δέκτες τηλεχειρισμού επιτρέπουν να γίνεται ο χειρισμός και να τίθενται σε λειτουργία μετρητές πολλαπλών τιμολογίων και συσκευές ηλεκτρικής κατανάλωσης, από ένα κεντρικό σημείο. Η διάταξη εκπομπής μιας εγκατάστασης τηλεχειρισμού εγκαθίσταται στην επιχείρηση προμήθειας ενέργειας, ενώ οι δέκτες στο σημείο εγκατάστασης των μετρητών πολλαπλών τιμολογίων ή των συσκευών κατανάλωσης. Ολοένα και περισσότεροι πομποί εγκαθίστανται στους μετρητές των καταναλωτών ηλεκτρικού ρεύματος. Αγοραστές των συστημάτων πομπών και δεκτών τηλεχειρισμού αποτελούν οι επιχειρήσεις παροχής ενέργειας.

στ) *Τεχνολογία διαχείρισης δικτύων*

(32) Με τον όρο τεχνολογία διαχείρισης δικτύων νοείται η ανάπτυξη, η τεχνολογία, η προμήθεια/εγκατάσταση καθώς και η συντήρηση των συστημάτων διαχείρισης για τα δημόσια και βιομηχανικά δίκτυα ηλεκτρικού ρεύματος, αερίου, νερού και τηλεθέρμανσης. Οι εν λόγω εγκαταστάσεις αποτελούνται από κεντρικά σημεία διαχείρισης με υπολογιστή (σημεία διαχείρισης δικτύου) και διατάξεις που επιτρέπουν τον τηλεχειρισμό των απομακρυσμένων τμημάτων ενός δικτύου, για παράδειγμα, μετασχηματιστών, εγκαταστάσεων διακοπτών και μονάδων παραγωγής ρεύματος (τεχνολογία τηλεχειρισμού ή τεχνολογία διαχείρισης σταθμών). Η τεχνολογία διαχείρισης δικτύων δεν περιλαμβάνει τις διατάξεις των οποίων ο χειρισμός πραγματοποιείται με την εν λόγω τεχνολογία, δηλαδή στον τομέα της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, οι διατάξεις διακοπτών, προστασίας έναντι υπερφόρτωσης και οι μετασχηματιστές. Αγοραστές της τεχνολογίας διαχείρισης δικτύων είναι κυρίως επιχειρήσεις παροχής ενέργειας.

(33) Οι εγκαταστάσεις της τεχνολογίας διαχείρισης δικτύων πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στις ειδικές απαιτήσεις κάθε πελάτη, των οποίων τα δίκτυα εξελίχθηκαν, κατά κανόνα, με την πάροδο του χρόνου και διαφέρουν μεταξύ τους λόγω του διαφορετικού προσανατολισμού των επιχειρήσεων. Δεν αιτιολογείται πάντως η διαίρεση της αγοράς ανάλογα με το είδος των δικτύων, διότι δεν υπάρχουν διαφορές στη βασική τεχνολογία διαχείρισης των εγκαταστάσεων των δικτύων. Λόγω της πολυπλοκότητας και του μεγέθους των διατάξεων, ο σχεδιασμός, η εγκατάσταση και η συντήρηση αναλαμβάνονται από τον ίδιο προμηθευτή. Από την έρευνα της Επιτροπής προέκυψε ότι στον τομέα της τεχνολογίας διαχείρισης δικτύων δεν υπάρχουν μικρές επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν αποκλειστικά τη συντήρηση των εγκαταστάσεων του εν λόγω τομέα. Κατά συνέπεια η Επιτροπή θεωρεί ότι υφίσταται μια ενιαία αγορά για την τεχνολογία διαχείρισης δικτύων για τα δημόσια και βιομηχανικά δίκτυα ηλεκτρικού ρεύματος, αερίου, νερού και τηλεθέρμανσης που περιλαμβάνει το σχεδιασμό, την εγκατάσταση και τη συντήρηση των εγκαταστάσεων.

4. **Κοινόχρηστα τηλέφωνα**

(34) Τα κοινόχρηστα τηλέφωνα είναι συσκευές τηλεπικοινωνιών στις οποίες έχει πρόσβαση το κοινό και μέσω των οποίων του παρέχονται υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών έναντι πληρωμής (κερματοδέκτες και καρτοτηλέφωνα). Τα κοινόχρηστα τηλέφωνα κατατάσσονται ανάλογα με τον τρόπο πληρωμής. Υπάρχουν κερματοδέκτες, καρτοτηλέφωνα για προπληρωμένες τηλεφωνικές κάρτες και για πιστωτικές κάρτες. Επιπλέον, υπάρχουν τηλέφωνα με συνδυασμό, για παράδειγμα, τηλέφωνα με συνδυασμό κερμάτων/καρτών ή τηλέφωνα τα οποία δέχονται διάφορα είδη καρτών. Η κατάσταση αυτή δεν οδηγεί πάντως στη διάκριση των αγορών ανάλογα με τον τρόπο πληρωμής. Όλοι οι κατασκευαστές προσφέρουν συσκευές με τους συνήθεις τρόπους πληρωμής (κερματοδέκτες, καρτοτηλέφωνα και τηλέφωνα με πιστωτικές κάρτες). Κατά κανόνα, και οι αγοραστές επίσης ζητούν τηλέφωνα με περισσότερους ή πολλούς από τους παραπάνω τρόπους πληρωμής. Κατά συνέπεια, οι συνθήκες ανταγωνισμού στα κοινόχρηστα τηλέφωνα δεν διαφέρουν ανάλογα με τον τρόπο πληρωμής. Εκτός τούτου θα πρέπει να αναμένεται ότι θα εξακολουθήσει η ζήτηση των τηλεφώνων με διάφορους τρόπους πληρωμής (για παράδειγμα, τα τηλέφωνα με τηλεφωνική και τα τηλέφωνα με πιστωτική κάρτα, διότι απευθύνονται σε διαφορετικούς τελικούς χρήστες. Ούτε οι κερματοδέκτες θα εξαφανιστούν ολοκληρωτικά).

(35) Θα πρέπει, πάντως, να γίνει διάκριση μεταξύ των «δημοσίων» και των «ιδιωτικών» κοινοχρήστων τηλεφώνων. «Δημόσια» κοινόχρηστα τηλέφωνα είναι οι συσκευές τηλεπικοινωνιών που διαθέτουν οι, υπό κρατικό ακόμη έλεγχο, οργανισμοί τηλεπικοινωνιών ή, στα πλαίσια της απελευθέρωσης, οι εγκεκριμένοι ιδιωτικοί φορείς εκμετάλλευσης του δημόσιου τηλεφωνικού δικτύου και οι οποίες είναι τοποθετημένες κυρίως σε δημόσιους ή σε επιτηρούμενους χώρους και στα οποία υπάρχει πρόσβαση όλο το 24ωρο. «Ιδιωτικά» κοινόχρηστα τηλέφωνα είναι συσκευές τόσο των οργανισμών τηλεπικοινωνιών όσο ιδιωτικών φορέων με ειδικά καθορισμένα τιμολόγια, που συχνά είναι υψηλότερα αυτών των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων, οι οποίες είναι τοποθετημένες σε ιδιωτικούς χώρους και υπάρχει πρόσβαση μόνο κατά τη διάρκεια ορισμένων ωρών. Ακόμη και μετά την πλήρη απελευθέρωση του τομέα των τηλεπικοινωνιών θα είναι αναγκαία η διατήρηση ενός τηλεπικοινωνιακού δικτύου από «δημόσια» κοινόχρηστα τηλέφωνα ως τμήμα της παροχής υπηρεσιών, διότι τα «ιδιωτικά» κοινόχρηστα τηλέφωνα θα τοποθετούνται με σκοπό το κέρδος και, κατά συνέπεια, δεν ενδείκνυνται για να εξασφαλίσουν στο κοινό μια ευρείας κάλυψης βασική τηλεφωνική υπηρεσία.

(36) Βασική περαιτέρω διαφορά μεταξύ των «δημοσίων» και των «ιδιωτικών» κοινοχρήστων τηλεφώνων αποτελούν οι απαιτούμενες για τα «δημόσια» κοινόχρηστα τηλέφωνα πρόσθετες διατάξεις ασφαλείας. Τα «δημόσια» κοινόχρηστα τηλέφωνα πρέπει επίσης να είναι σαφώς ισχυρότερης κατασκευής απ' ότι τα αντίστοιχα που είναι τοποθετημένα σε εσωτερικούς χώρους όπως, για παράδειγμα, σε εστιατόρια, αεροδρόμια, διοικητικά κτίρια, όπου ο κίνδυνος βανδαλισμού είναι μικρότερος. Συνεπώς το κόστος κατασκευής των μη επιτηρουμένων «δημοσίων» τηλεφώνων είναι σημαντικά υψηλότερο και μάλιστα το διπλάσιο ή και τριπλάσιο αυτού των «ιδιωτικών». Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή θεωρεί διαφορετικές αγορές για τα «δημόσια» και για τα «ιδιωτικά» κοινόχρηστα τηλέφωνα.

α) *«Δημόσια» κοινόχρηστα τηλέφωνα*

(37) Τα «δημόσια» κοινόχρηστα τηλέφωνα βρίσκονται σε δημόσιους χώρους, κυρίως σε δρόμους και σε δημόσιους χώρους. Συνήθως οι οργανισμοί τηλεπικοινωνιών, ακόμη και στην περίπτωση που έχουν ιδιωτικοποιηθεί, υπόκεινται σε κρατικές ρυθμίσεις που τους υποχρεώνουν στη παροχή μιας καθολικής υπηρεσίας με κοινόχρηστα τηλέφωνα σε δημόσιους χώρους. Επιπλέον, το κόστος παραγωγής των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων για μη επιτηρούμενους χώρους, είναι λόγω των προσθέτων απαιτουμένων διατάξεων ασφαλείας, σαφώς υψηλότερο από αυτό των «ιδιωτικών». Συχνά δεν είναι ιδιαίτερα αποδοτική ούτε η λειτουργία «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων λόγω του υψηλού κόστους και της μειούμενης ζήτησης (μεταξύ άλλων λόγω της αύξησης της διάδοσης των κινητών τηλεφώνων). Στον τομέα αυτό οι παραγωγοί έχουν λίγους μεγάλους αγοραστές, οι οποίοι δεν αποφασίζουν με βάση οικονομικά μόνον κριτήρια. Η αγορά των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων καθορίζεται κυρίως από αυτούς τους αγοραστές, των οποίων η πολιτική προμηθειών και οι αποφάσεις αγοράς επηρεάζουν αποφασιστικά την κατανομή των μεριδίων αγοράς.

β) *«Ιδιωτικά» κοινόχρηστα τηλέφωνα*

(38) Η αγορά «ιδιωτικών» κοινοχρήστων τηλεφώνων παρουσιάζει, συγκρινόμενη με την αγορά των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων, τελείως διαφορετική δομή του ανταγωνισμού. Την εκμετάλλευση των «ιδιωτικών» κοινοχρήστων τηλεφώνων αναλαμβάνουν διάφορες επιχειρήσεις στις οποίες αυτά ανήκουν. Οι φορείς λειτουργίας των ιδιωτικών κοινοχρήστων τηλεφώνων είναι, για παράδειγμα, ιδιοκτήτες εστιατορίων, ταβερνών ή ξενοδοχείων. Ενδέχεται να υπάρξουν επίσης, για παράδειγμα, ιδιωτικά δίκτυα κοινοχρήστων τηλεφώνων σε πρατήρια υγρών καυσίμων. Οι φορείς λειτουργίας «ιδιωτικών» κοινοχρήστων τηλεφώνων διαθέτουν την ελευθερία να αποφασίζουν εάν επιθυμούν τη λειτουργία κοινοχρήστων τηλεφώνων ή όχι και θα το πράξουν μόνο στην περίπτωση που με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζουν ένα άμεσο ή έμμεσο όφελος.

Β. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

1. **Τεχνολογία διαχείρισης κτιρίων**

α) *Συστήματα διαχείρισης κτιρίων*

(39) Κατά την άποψη των μερών η αγορά της τεχνολογίας διαχείρισης κτιρίων περιλαμβάνει το σύνολο του ΕΟΧ. Τούτο αιτιολογείται από τους χαμηλούς φραγμούς εισόδου στην αγορά και από το ότι τα ίδια προϊόντα και οι υπηρεσίες προσφέρονται, κατά βάση, σε όλο τον ΕΟΧ. Οι διαφορές προκύπτουν ανάλογα με τις συμβάσεις και όχι ανάλογα με τις χώρες. Πέραν τούτου, διαφορές μπορούν να προκύψουν κυρίως από διαφορετικές κλιματολογικές συνθήκες. Αντίθετα οι νομικές και διοικητικές διατάξεις των μεμονωμένων κρατών μελών δεν παρουσιάζουν τόσες διαφορές ώστε να επηρεάζουν σημαντικά την κυκλοφορία των προϊόντων μεταξύ των κρατών μελών στο άλλο. Επιπλέον, σύντομα θα αρχίσουν να ισχύουν στη Ευρώπη τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τυποποίησης (CEN) στον εν λόγω τομέα.

(40) Στην απόφαση σχετικά με τη συγκέντρωση Elektrowatt/Landis & Gyr[5] η Επιτροπή ανέφερε ορισμένα σημεία, τα οποία συνηγορούν υπέρ των εθνικών αγορών, χωρίς πάντως να αποφασίσει ορι-

[5] Βλέπε υποσημείωση 4.

στικά για τον καθορισμό της αγοράς. Οι νεώτερες έρευνες της Επιτροπής επιβεβαίωσαν στα κυριότερα σημεία τους τις απόψεις των μερών. Με την εισαγωγή των ευρωπαϊκών προτύπων που αφορούν επίσης την τεκμηρίωση του προϊόντος και τα εγχειρίδια χρήσης, μειώνονται με αυξανόμενο βαθμό οι διαφορές στους κανονισμούς των κρατών μελών. Οι παραγωγοί που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε παγκόσμιο επίπεδο αναφέρουν σχετικά ότι η προώθηση της τυποποίησης οδηγεί στη διαφορετική διαμόρφωση των προϊόντων μεταξύ των ΗΠΑ αφενός και του ΕΟΧ αφετέρου.

(41) Πέραν τούτου, όπως και προηγουμένως η τοπική παρουσία/μικρή απόσταση από τον πελάτη προσφέρει ιδιαίτερο πλεονέκτημα, κυρίως στον τομέα της συντήρησης. Για το λόγο αυτό, οι εταιρείες με διεθνή δραστηριότητα διαθέτουν ένα συνδυασμό κεντρικών μονάδων παραγωγής και οργάνωση των πωλήσεων σε εθνικό επίπεδο. Για το λόγο αυτό, οι διαφορές στην κατανομή των μεριδίων αγοράς στα κράτη μέλη οφείλονται στην ιστορική παρουσία διαφόρων φορέων εγκατεστημένων στο κράτος μέλος. Τούτο δεν αντιβαίνει πάντως, με τη θεώρηση μιας αγοράς σε όλον τον ΕΟΧ. Η ζήτηση για την ανάπτυξη και την εγκατάσταση πολύπλοκων συστημάτων διαχείρισης κτιρίων εμφανίζεται σε όλον τον ΕΟΧ. Δεν υπάρχουν σημαντικοί φραγμοί τεχνικής ή νομικής φύσης. Όπως θεωρήθηκε ήδη στην ανωτέρω απόφαση, οι τυχόν διαφορές τιμών έχουν μικρή σημασία, διότι η παροχή υπηρεσιών (εγκατάσταση του εξοπλισμού, εργασία συντήρησης κ.λπ.) γίνονται επιτόπου και οι τιμές επηρεάζονται πολύ έντονα από το κόστος εργασίας που διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών. Οι γεωγραφικές ιδιαιτερότητες όπως, για παράδειγμα, οι κλιματικές συνθήκες στα κράτη μέλη της Νοτίου Ευρώπης δεν αιτιολογούν τον στενότερο καθορισμό της αγοράς. Τα συστήματα διαχείρισης κτιρίων των μεγάλων εταιρειών προσαρμόζονται στις διάφορες συνθήκες. Όπως οι τεχνικές απαιτήσεις λειτουργίας που διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους σε κάθε σχέδιο, έτσι και οι κλιματικές διαφορές αφορούν μόνο την τελική διαμόρφωση των συνολικών συστημάτων και όχι τις βασικές τους λειτουργίες. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θεωρεί ότι η αγορά για τα συστήματα διαχείρισης κτιρίων είναι τουλάχιστον ο ΕΟΧ.

β) *Συντήρηση των συστημάτων διαχείρισης κτιρίων*

(42) Όπως προαναφέρθηκε, η τοπική παρουσία του προμηθευτή εξακολουθεί να παρέχει πλεονέκτημα στον τομέα της συντήρησης διότι, σε περίπτωση βλάβης, οι πελάτες απαιτούν ένα χρόνο αντίδρασης που δεν υπερβαίνει τη μισή μέρα και δεν ικανοποιούνται, κατά κανόνα, με την τηλεφωνική εξυπηρέτηση. Για το λόγο αυτό, τη συντήρηση των συστημάτων διαχείρισης κτιρίων αναλαμβάνουν, κυρίως, επιχειρήσεις που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε εθνικό επίπεδο, συχνά μικρού μεγέθους και οι οποίες δεν έχουν σχέση με τις διεθνείς εταιρείες κατασκευής των συστημάτων. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι αγορές για τη συντήρηση είναι οι εθνικές αγορές.

2. **Τεχνολογία ασφαλείας κτιρίων**

(43) Τα μέρη θεωρούν ως γεωγραφική αγορά αναφοράς για τον τομέα της τεχνολογίας ασφαλείας κτιρίων το σύνολο του ΕΟΧ. Τούτο το αιτιολογούν βάσει του ότι τα προσφερόμενα και ζητούμενα προϊόντα για την ασφάλεια κτιρίων είναι κατά βάση τα ίδια και ότι δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις στα κράτη μέλη αλλά στις εκάστοτε εργασίες. Σε μεμονωμένους τομείς πάντως, λόγω των διαφορετικών κρατικών κανονισμών απαιτείται διαφορετική διαμόρφωση των εγκαταστάσεων. Υποστηρίζουν επίσης ότι στον εν λόγω τομέα ισχύει ήδη ένα ευρωπαϊκό πρότυπο ενώ αναμένεται σύντομα ένα δεύτερο που θα οδηγήσει σε περαιτέρω εναρμόνιση του τομέα.

(44) Από τις έρευνες της Επιτροπής επιβεβαιώθηκε ότι και στον τομέα αυτό υφίσταται μια τάση ομοιομορφίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σήμερα πάντως εξακολουθούν να υφίστανται ισχυρές ενδείξεις για την ύπαρξη εθνικών αγορών. Ειδικότερα πολλές ευρωπαϊκές χώρες διαθέτουν εθνικά συστήματα έγκρισης και αναγνώρισης στον τομέα της τεχνολογίας ασφαλείας κτιρίων, με αποτέλεσμα σε κάθε χώρα να πρέπει να τηρηθεί συγκεκριμένη διαδικασία ελέγχου και αναγνώρισης.

α) *Εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς*

(45) Για τις εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς υπάρχει ευρωπαϊκό πρότυπο (EN 54) το οποίο όμως μπορεί να θεωρηθεί μόνον ως «ελάχιστος κοινός παρονομαστής» και από μόνο του δεν επαρκεί, κατά κανόνα, για να χορηγηθεί η άδεια κυκλοφορίας των προϊόντων σε ένα κράτος μέλος, Ιδίως στη Γερμανία, στη Γαλλία και στο Βέλγιο πρέπει να ικανοποιούνται πρόσθετες τοπικές απαιτήσεις. Για παράδειγμα, στη Γερμανία απαιτείται η έγκριση/αναγνώριση από τη VDS (ένωση ασφαλιστικών επιχειρήσεων — Verband der Sachversicherer). Στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Γαλλία, στην Αυστρία, στην Ιταλία, στην Ισπανία και στη Σκανδιναβία υπάρχουν τοπικά πρότυπα εγκατάστασης. Οι εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς πρέπει να ενσωματώνονται στην εκάστοτε τοπική υποδομή της πυροσβεστικής υπηρεσίας. Στην Ιρλανδία και στην Ελλάδα, για παράδειγμα, η τοπική πυροσβεστική υπηρεσία πρέπει να εμπλακεί ήδη κατά το στάδιο της μελέτης. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θεωρεί ότι οι αγορές εγκαταστάσεων αναγγελίας πυρκαγιάς είναι οι εθνικές αγορές.

β) *Αντιδιαρρηκτικές εγκαταστάσεις και λοιπές εγκαταστάσεις ασφαλείας κτιρίων*

(46) Οι αντιδιαρρηκτικές εγκαταστάσεις και οι λοιπές εγκαταστάσεις ασφαλείας κτιρίων σε όλη την Ευρώπη πρέπει να φέρουν το σήμα CE. Οι συσκευές μπορούν στην περίπτωση αυτή να κυκλοφορούν στο εμπόριο σε όλη την Ευρώπη. Για τη χρήση όμως των συσκευών αυτών υφίστανται σε κάθε χώρα κατά κανόνα πρόσθετες απαιτήσεις. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, στο Βέλγιο, στη Γαλλία, στη Γερμανία, στις Κάτω Χώρες, στην Ιρλανδία και στην Ισπανία απαιτείται η εθνική έγκριση είτε από τις αρχές είτε από τους συνδέσμους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Στο Βέλγιο, στη Γαλλία, στην Ελλάδα και στην Ιρλανδία, οι συσκευές μεταβίβασης χρειάζονται επίσης την έγκριση του εκάστοτε οργανισμού τηλεπικοινωνιών. Τα αντιδιαρρηκτικά συστήματα πρέπει επιπλέον να ενταχθούν στην εθνική υποδομή της αστυνομίας. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αγορές για τις αντιδιαρρηκτικές εγκαταστάσεις και οι λοιπές εγκαταστάσεις ασφαλείας κτιρίων εξακολουθούν να είναι οι εθνικές αγορές.

γ) *Συντήρηση των εγκαταστάσεων αναγγελίας πυρκαγιάς, των αντιδιαρρηκτικών εγκαταστάσεων και των λοιπών εγκαταστάσεων ασφαλείας κτιρίων*

(47) Όπως και οι αγορές για τις εγκαταστάσεις έτσι και οι αγορές για τη συντήρηση των εγκαταστάσεων ασφαλείας κτιρίων είναι οι εθνικές αγορές. Η μικρή απόσταση από τον πελάτη διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για τη συντήρηση, περισσότερο απ' ότι στην αγορά των εγκαταστάσεων. Είναι ιδιαίτερα απαραίτητη για την ταχεία αποκατάσταση των βλαβών.

3. **Μετρητές ενέργειας, τεχνολογία τηλεχειρισμού, συστήματα διαχείρισης ενέργειας, τεχνολογία διαχείρισης δικτύων (τεχνικές διατάξεις χειρισμού και ρύθμισης για τις επιχειρήσεις παροχής ενέργειας)**

α) *Μετρητές ενέργειας*

(48) Τα μέρη θεωρούν ότι η γεωγραφική αγορά αναφοράς για τους μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος είναι ο ΕΟΧ και το αιτιολογούν ως εξής: οι αγορές των μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος ήταν μέχρι προ δεκαετίας, σαφώς, εθνικές αγορές με εθνική, κυρίως, παραγωγή. Επιχειρήσεις, όπως η Landis & Gyr, μπορούσαν να έχουν παρουσία σε όλη την Ευρώπη μόνο διατηρώντας μονάδες παραγωγής σε δέκα ευρωπαϊκά κράτη. Οι συνθήκες άλλαξαν εν τω μεταξύ ριζικά. Οι αγοραστές δεν δίνουν πλέον σημασία στην εθνική παρουσία των κατασκευαστών, αλλά απαιτούν ποιότητα, εξυπηρέτηση, σύντομη παράδοση, μεγάλη λειτουργικότητα και υψηλή αποδοτικότητα, δηλαδή συνολικά ένα συμφέροντα λόγο τιμή/επίδοση. Τούτο οδήγησε σε μια εξίσωση των τιμών και στη συγκέντρωση της παραγωγής των κατασκευαστών. Επιπλέον, μειώθηκε σημαντικά το κόστος εισόδου στην αγορά όσον αφορά τους ηλεκτρονικούς μετρητές. Οι εθνικές διατάξεις σχετικά με εγκρίσεις ή πρότυπα δεν αποτελούν ουσιαστικούς φραγμούς για την είσοδο στην αγορά, διότι δεν αφορούν τις αρχές ανάπτυξης και κατασκευής των μετρητών ενέργειας.

(49) Από τις έρευνες της Επιτροπής συνάγεται ότι στους μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος υπάρχει ήδη μια ισχυρή τάση ομοιομορφίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Εκτός από τα μέρη, υπάρχουν αρκετοί προμηθευτές που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε όλη την Ευρώπη ή τουλάχιστον σε αρκετά κράτη μέλη. Η επιτυχημένη θέση στην αγορά της Iskra Emeco, επιχείρησης της Σλοβενίας, δείχνει επίσης ότι η αγορά των μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος γίνεται διεθνής σε αυξανόμενο βαθμό. Επιπλέον, οι αγοραστές είναι υποχρεωμένοι, τουλάχιστον όσον αφορά τις μεγαλύτερες προμήθειες, να διενεργούν ευρωπαϊκό διαγωνισμό σύμφωνα με την οδηγία για τους οργανισμούς κοινής ωφέλειας.

(50) Μολονότι οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος καλύπτουν τις ανάγκες τους σε μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος με ευρωπαϊκό διαγωνισμό, η υλοποίηση της σύμβασης εξακολουθεί να γίνεται όπως προηγουμένως σε εθνικό επίπεδο. Για το λόγο αυτό σχεδόν όλοι οι προμηθευτές διαθέτουν σε κάθε κράτος μέλος θυγατρική ή τουλάχιστον αντιπρόσωπο πωλήσεων επιτόπου ή διαθέτουν τα προϊόντα τους μέσω του οργανισμού πωλήσεων ενός άλλου κατασκευαστή, ο οποίος είναι εγκατεστημένος στο σχετικό κράτος μέλος. Οι ερωτηθέντες αγοραστές ανέφεραν είτε ότι θεωρούν την ύπαρξη της τοπικής αυτής αντιπροσωπείας ως αναγκαία προκειμένου να αποφασίσουν υπέρ ενός συγκεκριμένου προμηθευτή, είτε ότι την θεωρούν ιδιαίτερα πλεονεκτική κατά τη συνεργασία, ιδίως για την έγκαιρη παράδοση των ανταλλακτικών.

(51) Όσον αφορά τα τεχνικά πρότυπα για τους μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος, θα γίνει μια διαφοροποίηση. Για τους μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος υπάρχουν ευρωπαϊκά πρότυπα, όπως για παράδειγμα το EN 60521 για μηχανικούς μετρητές εναλλασσόμενου ρεύματος και ενεργούς κατανάλωσης των κατηγοριών 0,5, 1 και 2, το EN 61036 για ηλεκτρονικούς μετρητές εναλλασσόμενου ρεύματος και ενεργούς κατανάλωσης (κατηγορίες ακριβείας 1 και 2), το EN 60687 για ηλεκτρονικούς μετρητές εναλλασσομένου ρεύματος και ενεργούς κατανάλωσης (κατηγορία ακριβείας 0,2 και 0,5) καθώς και το EN 601268 για ηλεκτρονικούς μετρητές εναλλασσομένου ρεύματος και άεργου κατανάλω-

σης (κατηγορίες ακριβείας 2 και 3). Σε ορισμένα κράτη μέλη τα πρότυπα αυτά (για παράδειγμα, στη Γερμανία, στην Αυστρία, στο Ηνωμένο Βασίλειο) διαθέτουν εθνική προσθήκη (για παράδειγμα, διατάξεις του DIN, διατάξεις του BS). Εκτός τούτου υπάρχουν εθνικές διατάξεις για τους μετρητές, για παράδειγμα, σχετικά με τις καταγραφόμενες πληροφορίες κατά την παραγωγή και μεταβίβαση των αριθμητικών τιμών.

(52) Επιπλέον, στα περισσότερα κράτη μέλη, με εξαίρεση τη Δανία, τη Φινλανδία και το Λουξεμβούργο, απαιτείται έγκριση για τους μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος. Στη Δανία προβλέπεται ότι από τον Αύγουστο του 1998 θα εφαρμόζονται εθνικές διατάξεις για την έγκριση των μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος. Οι προϋποθέσεις έγκρισης βασίζονται στις εκάστοτε εθνικές διατάξεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχουν λεπτομερείς διατάξεις για την έγκριση ανάλογα με τον τύπο του μετρητή (για παράδειγμα, στη Γερμανία, στην Αυστρία και τις Κάτω Χώρες). Αντικείμενο εθνικών κανονισμών αποτελούν επίσης οι διατάξεις σχετικά με τη ρύθμιση και τον καθορισμό του ορίου του σφάλματος των μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος, που εξασφαλίζουν την ακρίβεια των μετρήσεων και, κατά συνέπεια, την προστασία του τελικού καταναλωτή. Κατ' αναλογία για κάθε κράτος μέλος προκύπτουν διαφορετικά χρονικά διαστήματα ρύθμισης και επαναρρύθμισης καθώς και όρια σφάλματος για τους μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος.

(53) Η αναγκαιότητα ύπαρξης της θυγατρικής σε εθνικό επίπεδο καθώς και οι ειδικές τεχνικές απαιτήσεις, οι ειδικές νομικές διατάξεις για τη ρύθμιση και το όριο σφάλματος και οι εθνικές διαδικασίες έγκρισης συνηγορούν υπέρ ενός στενότερου καθορισμού της αγοράς. Το ερώτημα εάν από τα ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη ζήτηση που χαρακτηρίζεται από ευρωπαϊκούς διαγωνισμούς μπορεί να υποστηριχθεί βάσιμα ότι οι αγορές μετρητών είναι οι εθνικές αγορές, δεν χρειάζεται να απαντηθεί, διότι η συγκέντρωση δεν προκαλεί τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης ούτε στην αγορά του ΕΟΧ ούτε σε μεμονωμένα κράτη μέλη.

β) *Μετρητές θερμότητας*

(54) Το νομικό και ουσιαστικό πλαίσιο όσον αφορά τους μετρητές θερμότητας είναι αντίστοιχο με αυτό των μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος. Υπάρχουν ειδικές τεχνικές απαιτήσεις, ειδικές νομικές διατάξεις για τη ρύθμιση και το όριο σφάλματος και εθνικές διαδικασίες έγκρισης. Από την άλλη πλευρά, οι αγοραστές είναι υποχρεωμένοι, τουλάχιστον για τις μεγάλες τους προμήθειες, να διενεργούν ευρωπαϊκό διαγωνισμό σύμφωνα με την οδηγία για τους οργανισμούς κοινής ωφέλειας. Επιπλέον, υπάρχουν, εκτός από τα μέρη, διάφοροι άλλοι προμηθευτές που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε όλη την Ευρώπη ή τουλάχιστον σε διάφορα κράτη μέλη. Πάντως, δεν χρειάζεται να απαντηθεί το ερώτημα εάν οι αγορές μετρητών θερμότητας είναι οι εθνικές αγορές ή ο ΕΟΧ, διότι η συγκέντρωση δεν προκαλεί τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης ούτε στην αγορά του ΕΟΧ ούτε στα μεμονωμένα κράτη μέλη.

γ) *Πομποί και δέκτες τηλεχειρισμού*

(55) Οι πομποί και δέκτες τηλεχειρισμού χρησιμοποιούνται στα περισσότερα κράτη μέλη. Από τις έρευνες της Επιτροπής προέκυψε ότι οι απαιτήσεις στους πομπούς και στους δέκτες τηλεχειρισμού είναι σχεδόν οι ίδιες σε όλη την Ευρώπη. Δεν υπάρχουν φραγμοί εισόδου στην αγορά που προέρχονται από ειδικές τεχνικές απαιτήσεις των κρατών μελών ή εθνικές διατάξεις που αφορούν την έγκριση. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θεωρεί ότι η αγορά για τους πομπούς και δέκτες τηλεχειρισμού είναι τουλάχιστον η αγορά του ΕΟΧ.

δ) *Συστήματα διαχείρισης ενέργειας*

(56) Από τις έρευνες της Επιτροπής προέκυψε ότι οι απαιτήσεις σε συστήματα διαχείρισης ενέργειας είναι σε μεγάλο βαθμό οι ίδιες σε όλη την Ευρώπη. Οι διαφορετικές απαιτήσεις αφορούν συνήθως τη συγκεκριμένη επιχείρηση και δεν εξαρτώνται από τη χώρα. Δεν υπάρχουν φραγμοί εισόδου στην αγορά από τις τεχνικές απαιτήσεις των κρατών μελών. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θεωρεί ότι η αγορά των συστημάτων διαχείρισης ενέργειας είναι τουλάχιστον η αγορά του ΕΟΧ.

ε) *Τεχνολογία διαχείρισης δικτύων*

(57) Τα μέρη θεωρούν ότι η γεωγραφική αγορά αναφοράς για την τεχνολογία διαχείρισης δικτύων είναι ο ΕΟΧ και το αιτιολογούν ως εξής: Το χονδρικό εμπόριο εντός του ΕΟΧ δεν εμποδίζεται από περιορισμούς των εισαγωγών και το μικρό κόστος μεταφοράς επιτρέπει την τροφοδοσία της αγοράς από μια κεντρική μονάδα παραγωγής που είναι συμφέρον από οικονομική άποψη. Τούτο σύμφωνα με τα μέρη, αποδεικνύεται από την οργάνωση και την πολιτική πωλήσεων των μεγάλων προμηθευτών. Επιπλέον, στην τεχνολογία διαχείρισης δικτύων υπάρχει ένα ενιαίο βιομηχανικό πρότυπο, που προκύπτει από την τεχνολογία ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων και υπολογιστών και που χρησιμοποιείται παγκοσμίως. Οι διατηρούμενες ακόμα εθνικές προϋποθέσεις έγκρισης ή τα σχετικά πρότυπα δεν αναφέρονται στις βασικές αρχές της ανάπτυξης και της κατασκευής των συστημάτων διαχείρισης δικτύων ενώ όλοι οι προμηθευτές είναι σε θέση να ικανοποιήσουν τις εθνικές ιδιαιτερότητες. Επιπλέον, η επελευθέρωση των αγορών

ενέργειας οδηγεί σε πρόσθετη μείωση του κόστους που έχει για τον αγοραστή η τεχνολογία διαχείρισης δικτύων και η μείωση αυτή καταργεί τις εθνικές αγοραστικές προτιμήσεις. Τέλος, η Επιτροπή αναγνώρισε ήδη στην απόφαση της 3ης Σεπτεμβρίου 1996 στην υπόθεση IV/M.706 — GEC Alsthom NV/AEG [6] μια ανάλογη επίδραση από την ελευθέρωση της αγοράς εξαρτημάτων για τα δίκτυα των εγκαταστάσεων παροχής ηλεκτρικού ρεύματος.

(58) Από τις έρευνες της Επιτροπής επιβεβαιώθηκε η άποψη των μερών. Τα τεχνικά πρότυπα της τεχνολογίας διαχείρισης δικτύων ταυτίζονται σε μεγάλο βαθμό. Οι τυχόν ακόμη υφιστάμενες στα κράτη μέλη ειδικές απαιτήσεις δεν διαδραματίζουν πλέον αποφασιστικό ρόλο. Η αγοραστική πολιτική των επιχειρήσεων παροχής ενέργειας βασίζεται σε ευρωπαϊκούς διαγωνισμούς, που περιλαμβάνουν το σχεδιασμό, την υλοποίηση, την εγκατάσταση και τη λειτουργία πλήρων συστημάτων διαχείρισης δικτύων ή τμημάτων των συστημάτων. Τα βασικά κριτήρια για την αγορά αποτελούν η τιμή, η λειτουργικότητα και η ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών. Ιδίως κατά την επέκταση υφιστάμενων συστημάτων καθώς και κατά την αγορά ανταλλακτικών, οι ειδικές απαιτήσεις μιας επιχείρησης μπορεί να οδηγήσουν σε δέσμευση με ένα κατασκευαστή. Τούτο μπορεί να εξηγήσει το διαφορετικό μέγεθος των μεριδίων αγοράς στα διάφορα κράτη μέλη. Πάντως, τόσο οι ερωτηθέντες αγοραστές όσο και οι προμηθευτές συμφωνούν με την άποψη των μερών. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θεωρεί ότι η αγορά για την τεχνολογία διαχείρισης δικτύων είναι τουλάχιστον ο ΕΟΧ.

4. **Κοινόχρηστα τηλέφωνα**

(59) Τα μέρη θεωρούν ότι η γεωγραφική αγορά για κοινόχρηστα τηλέφωνα είναι τουλάχιστον ο ΕΟΧ. Το αιτιολογούν με το ότι η τεχνολογία για τα κοινόχρηστα τηλέφωνα είναι σε όλο τον κόσμο σχεδόν η ίδια. Οι διαφορές στις εθνικές προϋποθέσεις πρόσβασης ή στα εθνικά πρότυπα δεν αποτελούν φραγμό εισόδου στη αγορά, διότι δεν επηρεάζουν τις βασικές παραμέτρους για την ανάπτυξη, την κατασκευή και την τεχνολογία των κοινοχρήστων τηλεφώνων. Οι προμηθευτές κοινοχρήστων τηλεφώνων που έχουν ηγετική θέση μπορούν να κατασκευάσουν συσκευές που πληρούν τις εθνικές προϋποθέσεις έγκρισης και ικανοποιούν τις απαιτήσεις των πελατών. Τα διαφορετικά μερίδια αγοράς στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες οφείλονται σε ιστορικούς λόγους από την αγοραστική πολιτική των περισσοτέρων μονοπωλιακών κρατικών οργανισμών τηλεπικοινωνιών. Με την αυξανόμενη απελευθέρωση των αγορών τηλεπικοινωνιών θα μειωθεί η σημασία τους, διότι η αυξανόμενη πίεση του ανταγωνισμού θα οδηγήσει τους παρόχους υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών σε πολιτική αγορών που θα λαμβάνει υπόψη της το κόστος.

α) *«Δημόσια» κοινόχρηστα τηλέφωνα*

(60) Οι αγορές για την προμήθεια «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων εμφάνιζαν, κατά το παρελθόν, εθνικό χαρακτήρα. Οι κρατικοί οργανισμοί τηλεπικοινωνιών ήταν αρμόδιοι για τη λειτουργία των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων. Υπήρχαν εθνικές προδιαγραφές για τα προϊόντα που εμπόδιζαν τους προμηθευτές «δημοσίων» κονοχρήστων τηλεφώνων να προσφέρουν τα προϊόντα τους σε άλλα κράτη μέλη. Τις συμβάσεις αναλάμβανε πάντα μια μικρή ομάδα εγχωρίων προμηθευτών και, για τον λόγο αυτό, οι εγχώριοι προμηθευτές διαθέτουν συνήθως στη χώρα τους υψηλό μερίδιο αγοράς. Οι προμηθευτές μπορούσαν να πωλούν στις αγορές του εξωτερικού μόνο μέσω θυγατρικών εταιρειών που ίδρυαν στην σχετική χώρα. Αυτή η πολιτική προμηθειών στήριξε τη, μέχρι και σήμερα συνεχιζόμενη, δημιουργία διαφορετικών προδιαγραφών και τεχνικών προτύπων των δικτύων κοινοχρήστων τηλεφώνων.

(61) Ο τομέας των «δημοσίων» κονοχρήστων τηλεφώνων δεν έχει ακόμα ελευθερωθεί σε όλες σχεδόν τις χώρες της ΕΕ (εξαίρεση αποτελούν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία, η Φινλανδία). Σε κάθε χώρα — ακόμα και σε αυτές που έχει ήδη ελευθερωθεί — ο τομέας χαρακτηρίζεται έντονα από την παρουσία του εκάστοτε (του πρώην ή και μέχρι σήμερα κρατικού) οργανισμού τηλεπικοινωνιών. Οι εν λόγω οργανισμοί τηλεπικοινωνιών είναι αρμόδιοι για τη λειτουργία όλων ή (στις ελευθερωμένες αγορές) του μεγαλύτερου ποσοστού των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων και συνεπώς, έχουν τη δυνατότητα να απαιτούν για το δικό τους δίκτυο των κοινοχρήστων τηλεφώνων προδιαγραφές και τεχνικά πρότυπα που οι προμηθευτές κοινοχρήστων τηλεφώνων είναι υποχρεωμένοι να καλύψουν. Οι εν λόγω προδιαγραφές και τα τεχνικά πρότυπα, κυρίως όσον αφορά «τη φιλοσοφία ασφαλείας» διαφέρουν τόσο έντονα μεταξύ των κρατών, ώστε για κάθε μεγάλο κράτος μέλος να πρέπει να αναπτυχθεί ένας ιδιαίτερος τύπος κοινοχρήστου τηλεφώνου.

(62) Δεν χρειάζεται στην περίπτωση αυτή να απαντηθεί το ερώτημα εάν ως αγορά για τα «δημόσια» κοινόχρηστα τηλέφωνα πρέπει να θεωρηθούν οι εθνικές αγορές. Η συγκέντρωση της Siemens και της Elektrowatt έχει σημαντικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στην αγορά των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων μόνο στη Γερμανία. Για το λόγο αυτό, αρκεί να εξετασθεί το εάν η Γερμανία θα πρέπει να θεωρείται ως χωριστή γεωγραφική αγορά αναφοράς.

(63) Βασικά διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του τομέα των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων στη Γερμανία αποτελούν τα ακόλουθα σημεία:

— η Deutsche Telekom προμηθεύτηκε κατά το παρελθόν και προμηθεύεται «δημόσια» κοινόχρηστα τηλέφωνα αποκλειστικά από επιχειρήσεις που έχουν έδρα στη Γερμανία,

[6] ΕΕ C 308 της 17.10.1996, σ. 4.

— δεν αναμένονται αλλαγές στην πρακτική αυτή στο ορατό μέλλον, διότι η σύμβαση για την ανάπτυξη και την κατασκευή του νέου συστήματος καρτοτηλεφώνων που θα αντικαταστήσει τη σημερινή γενεά καρτοτηλεφώνων έχει ήδη ανατεθεί από τη Deutsche Telekom σε δύο εγχώριους προμηθευτές και συγκεκριμένα στη Siemens και στη Landis & Gyr,

— δεν πραγματοποιήθηκε ευρωπαϊκός διαγωνισμός για την ανάθεση της σύμβασης αυτής και έτσι δεν έχει δημιουργηθεί πραγματικός ευρωπαϊκός ανταγωνισμός στον τομέα των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων στη Γερμανία και λαμβάνοντας υπόψη ότι η σύμβαση για την ανάπτυξη και την κατασκευή του νέου συστήματος καρτοτηλεφώνων έχει ανατεθεί στη Siemens και στη Landis & Gyr, δεν προβλέπεται στο ορατό μέλλον να πραγματοποιηθεί ευρωπαϊκός διαγωνισμός για την προμήθεια «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων.

(64) Λαμβάνοντας υπόψη τα σημερινά διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της αγοράς «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων της Γερμανίας, η αγορά αυτή θα πρέπει να θεωρηθεί ως χωριστή γεωγραφική αγορά αναφοράς για την εξέταση του ερωτήματος εάν από τη συγκέντρωση ενδέχεται να προκύψει δεσπόζουσα θέση στην αγορά από την οποία θα προκληθεί σημαντική παρακώλυση του πραγματικού ανταγωνισμού.

β) *«Ιδιωτικά» κοινόχρηστα τηλέφωνα*

(65) Και στον τομέα των «ιδιωτικών» κοινοχρήστων τηλεφώνων υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών της ΕΕ στις συνθήκες της αγοράς και του ανταγωνισμού, για παράδειγμα, όσον αφορά την πυκνότητα των κοινοχρήστων τηλεφώνων. Πάντως, ο τομέας αυτός έχει ήδη ελευθερωθεί σε όλα τα κράτη μέλη εκτός της Ιταλίας. Και στον τομέα αυτό οι (πρώην ή μέχρι σήμερα) κρατικοί οργανισμοί τηλεπικοινωνιών διαθέτουν όπως και προηγουμένως μεγάλο μερίδιο αγοράς, αλλά ο ανταγωνισμός από τους ιδιώτες προμηθευτές αυξάνει. Τα δίκτυα των ιδιωτικών κοινοχρήστων τηλεφώνων απαιτούν επίσης διατάξεις ασφαλείας και ένα σημείο σύνδεσης με το δίκτυο μαζί με το αντίστοιχο λογισμικό. Στην περίπτωση αυτή όμως ο ιδιώτης προμηθευτής είναι ελεύθερος να επιλέξει τα πρότυπα και το λογισμικό. Για το λόγο αυτό, ένας ιδιώτης προμηθευτής σε πολλά κράτη μέλη μπορεί, για παράδειγμα, να προσφέρει σε διάφορες χώρες τα ίδια συστήματα. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται μόνο η εγκατάσταση μιας διεπαφής με το εκάστοτε δίκτυο. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θεωρεί ότι η αγορά όσον αφορά τα «ιδιωτικά» κοινόχρηστα τηλέφωνα είναι τουλάχιστον ο ΕΟΧ.

Γ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. **Τεχνολογία διαχείρισης κτιρίων**

α) *Συστήματα διαχείρισης κτιρίων*

(66) Τόσο η Siemens όσο και η Elektrowatt αναπτύσσουν δραστηριότητα στην αγορά των συστημάτων διαχείρισης κτιρίων. Σύμφωνα με την εκτίμηση των μερών, το μέγεθος της αγοράς του ΕΟΧ ανέρχεται σε 1,6 δισεκατομμύρια Ecu περίπου. Η συγκέντρωση οδηγεί σε συνολικό μερίδιο αγοράς ύψους [30-40] % (*) (η Elektrowatt μέσω της Landis & Staefa [25-35] % και η Siemens [0-10] %).

(67) Εκτός από τα μέρη, κύριοι προμηθευτές συστημάτων διαχείρισης κτιρίων είναι οι επιχειρήσεις Honeywell Inc, ΗΠΑ (Honeywell) και η Johnson Controls Inc, ΗΠΑ (Johnson). Η Honeywell και η Johnson θεωρούνται ως οι ηγέτες της αγοράς σε παγκόσμιο επίπεδο. Στον ΕΟΧ η Honeywell και η Johnson έχουν μερίδιο αγοράς [10-20] % και [5-15] % αντίστοιχα. Άλλοι σημαντικοί ανταγωνιστές είναι η TA Control και η Danfoss που αναπτύσσουν δραστηριότητα κυρίως στις σκανδιναβικές χώρες και, κατά τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, διαθέτουν μερίδιο αγοράς μέχρι 20 %. Και στο υπόλοιπο μέρος του ΕΟΧ υπάρχουν ανταγωνιστές με έντονη παρουσία συχνά σε ένα ή σε λίγα κράτη όπου διαθέτουν μερίδιο αγοράς 5 % έως 15 %. Σ' αυτούς ανήκουν η Satchwell sto Hnvméno Basileio kai sth Gallía, h Kieback & Peter στη Γερμανία, η Sauter [7] στη Γερμανία και στη Γαλλία, καθώς και η Priva στις Κάτω Χώρες.

(68) Η αγορά της τεχνολογίας διαχείρισης κτιρίων αποτελεί επικάλυψη διαφόρων παραπλήσιων αγορών όπως, για παράδειγμα, η κατασκευή συσκευών θέρμανσης, αερισμού και κλιματισμού καθώς επίσης και η τεχνολογία ηλεκτρονικών υπολογιστών και λογισμικού, η τεχνολογία ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, η τεχνολογία βιομηχανικών διαδικασιών και η τεχνολογία ασφαλείας κτιρίων. Οι επιχειρήσεις που αναπτύσσουν δραστηριότητα στους τομείς αυτούς αποτελούν δυνητικούς ανταγωνιστές και ορισμένες από αυτές έχουν ήδη παρουσία στην αγορά διαχείρισης κτιρίων.

(69) Λαμβάνοντας υπόψη την ύπαρξη διαφόρων ανταγωνιστών, μεταξύ των οποίων οικονομικά ισχυρές

(*) Η παρούσα διατύπωση της απόφασης εξασφαλίζει την τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου.

(7) Η Elektrowatt διαθέτει το 36 % του μετοχικού κεφαλαίου της Sauter χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου. Στην απόφαση IV/M.692 — Elektrowatt/Landis & Gyr (βλέπε υποσημείωση 4), αιτιολογική σκέψη 35, διαπιστώθηκε ότι η Elektrowatt δεν μπορεί να επηρεάσει τη συμπεριφορά της Sauter.

επιχειρήσεις με ηγετική θέση στην παγκόσμια αγορά, καθώς και τη δυνητική είσοδο στην αγορά επιχειρήσεων από παραπλήσιους τομείς δεν θα πρέπει κατά συνέπεια να αναμένεται ότι η Siemens και η Elektrowatt θα επιτύχουν με τη συγκέντρωση δεσπόζουσα θέση στην αγορά των συστημάτων διαχείρισης κτιρίων.

β) *Συντήρηση*

(70) Το αυτό ισχύει και για την αγορά συντήρησης συστημάτων διαχείρισης κτιρίων. Είναι γεγονός ότι η συντήρηση συχνά αναλαμβάνεται από τις επιχειρήσεις οι οποίες προμήθευσαν/εγκατέστησαν το σύστημα. Εκτός τούτων όμως υπάρχουν διάφορες επιχειρήσεις, ιδίως μικρές με δραστηριότητα σε περιφερειακό επίπεδο, οι οποίες εξειδικεύονται στη συντήρηση. Τα μέρη έχουν άξια λόγου δραστηριότητα στον τομέα αυτό μόνο μέσω της Elektrowatt/Landis & Staefa (μερίδιο αγοράς [10-20] % στον EOX). Η Siemens, όσον αφορά τη συντήρηση, έχει δραστηριότητα μόνο στη Γερμανία και στο Βέλγιο/Λουξεμβούργο με μερίδιο αγοράς [0-10] % και [0-10] % αντιστοίχως.

2. **Τεχνολογία ασφάλειας κτιρίων**

α) *Εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς*

(71) Το μέγεθος της κοινοτικής αγοράς εγκαταστάσεων αναγγελίας πυρκαγιάς ανέρχεται, σύμφωνα με τα μέρη, σε 1,8 δισεκατομμύρια Ecu. Η Γερμανία αποτελεί τη μεγαλύτερη εθνική αγορά (μέγεθος αγοράς περίπου 550 έως 600 εκατομμύρια Ecu), ακολουθούμενη από τη Γαλλία (περίπου 300 εκατομμύρια Ecu) και το Ηνωμένο Βασίλειο (περίπου 250-300 εκατομμύρια Ecu). Αξιόλογο άθροισμα των μεριδίων αγοράς εμφανίζεται στον τομέα αυτό, μόνο στη Γερμανία και στη Δανία.

(72) Η Siemens διαθέτει μεν μερίδιο αγοράς μεγαλύτερο από το 30 % στο Λουξεμβούργο, στις Κάτω Χώρες, και στην Αυστρία, αλλά η Elektrowatt δεν αναπτύσσει δραστηριότητα στις χώρες αυτές. Ομοίως η Elektrowatt διαθέτει μερίδιο αγοράς μεγαλύτερο του 30 % στη Φινλανδία, στην Γαλλία, στην Πορτογαλία και στη Σουηδία όπου επίσης η Siemens δεν αναπτύσσει δραστηριότητα. Στις χώρες αυτές δεν υφίσταται άθροισμα των μεριδίων αγοράς. Δεν θα πρέπει να αναμένεται ότι η απλή αποχώρηση ενός δυνητικού ανταγωνιστή θα οδηγήσει σε δεσπόζουσα θέση στην αγορά. Επίσης, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η Siemens ή η Elektrowatt διαθέτουν ήδη δεσπόζουσα θέση σε μια από τις εν λόγω χώρες. Σε κάθε μια από τις αγορές αυτές υπάρχουν διάφοροι ανταγωνιστές με μερίδια αγοράς μεγαλύτερα του 10 % και εισήλθαν στην αγορά, μεταξύ άλλων, οι αμερικανικές επιχειρήσεις Tyco και Notifier, η δεύτερη των οποίων θεωρείται ως ιδιαίτερα επιθετικός ανταγωνιστής. Η θέση στις σχετικές εθνικές αγορές εκτιμάται ως ακολούθως:

— Γερμανία

(73) Η Siemens διαθέτει στις εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς στη Γερμανία μερίδιο αγοράς [35-50] % και, κατά συνέπεια, ηγετική θέση στην αγορά. Η Elektrowatt/Cerberus δεν έχει δραστηριότητα σ' αυτόν τον τομέα στη Γερμανία (μερίδιο αγοράς μικρότερο από 5 %). Σημαντικοί ανταγωνιστές είναι η Bosch (μερίδιο αγοράς κατά τις εκτιμήσεις της Επιτροπής περίπου [15-25] %), η Caradon Esser (μερίδιο αγοράς κατά τις εκτιμήσεις της Επιτροπής περίπου [15-25] %) και η Hekatron (που ανήκει στην ελβετική Securiton AG) (κατά τις εκτιμήσεις της Επιτροπής περίπου [10-20] %). Πέραν αυτών υπάρχουν διάφοροι προμηθευτές με μερίδια αγοράς μέχρι 10 % (μεταξύ άλλων, η Fritz Fuss και η Tyco).

(74) Λαμβάνοντας υπόψη την ελάχιστη αύξηση των μεριδίων αγοράς και τους τουλάχιστον τρεις υφιστάμενους ισχυρούς ανταγωνιστές δεν θα πρέπει να αναμένεται ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει στη δημιουργία ή στην ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης της Siemens στη γερμανική αγορά εγκαταστάσεων αναγγελίας πυρκαγιάς. Η είσοδος στην αγορά, για παράδειγμα, της επιχείρησης Tyco που αναπτύσσει παγκοσμίως δραστηριότητα στον τομέα της τεχνολογίας αναγγελίας πυρκαγιάς και στα λοιπά συστήματα ασφαλείας και της αυστριακής επιχείρησης Schrack αποδεικνύουν επιπλέον ότι οι φραγμοί εισόδου στην αγορά δεν είναι ιδιαίτερα υψηλοί.

(75) Η γερμανική αγορά συστημάτων αναγγελίας πυρκαγιάς είναι ιδιαίτερα συγκεντρωμένη. Παρόλα αυτά, δεν θα πρέπει να αναμένεται ότι από τη συγκέντρωση θα δημιουργηθεί κοινή δεσπόζουσα θέση της Siemens και των τριών άλλων προμηθευτών με ηγετική θέση. Υπέρ αυτού συνηγορεί όχι μόνο η ανομοιόμορφη κατανομή των μεριδίων της αγοράς, αλλά κυρίως, ότι οι εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς αποτελούν ένα ιδιαίτερα ανομοιογενές προϊόν, το οποίο σε κάθε περίπτωση προσαρμόζεται στις ειδικές ανάγκες του εκάστοτε πελάτη. Για το λόγο αυτό, μπορεί με αρκετά μεγάλη πιθανότητα να αποκλειστεί η ομοιόμορφη ανταγωνιστική συμπεριφορά.

— Δανία

(76) Η Siemens διαθέτει στη Δανία μερίδιο αγοράς περίπου [10-25] % στις εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς ενώ η Elektrowatt/Cerberus περίπου [25-40] %. Το συνολικό μερίδιο αγοράς των μερών είναι κατά συνέπεια, περίπου [40-60] % αλλά από τους ανταγωνιστές θεωρείται αρκετά μικρότερο. Σημαντικός ανταγωνιστής με ηγετική μέχρι τώρα θέση στην αγορά είναι η επιχείρηση της Δανίας

Falck, που διαθέτει ευρύ φάσμα προϊόντων στον τομέα της ασφάλειας κτιρίων και της πυρασφάλειας καθώς επίσης και στον τομέα της πυρόσβεσης. Η Falck διαθέτει ιδίως εξαιρετική πρόσβαση στο δημόσιο τομέα της Δανίας διότι η επιχείρηση προμηθεύει, για παράδειγμα, τις πυροσβεστικές υπηρεσίες σε περισσότερο από το 60 % των κοινοτήτων της Δανίας. Άλλοι σημαντικοί ανταγωνιστές στις εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς στη Δανία είναι οι επιχειρήσεις Dansk Hustelefon Selskab (μερίδιο αγοράς περίπου [5-10] %), Wormald, που ανήκει στον αμερικανικό όμιλο Tyco (μερίδιο αγοράς περίπου [5-10] %), καθώς και οι Semco και Eifa (μερίδια αγοράς μικρότερα από 5 %).

(77) Τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα έναντι των μερών που διαθέτει η Falck στη Δανία θα συμβάλουν ώστε η επιχείρηση να διατηρήσει και μετά τη συγκέντρωση την ισχυρή της θέση στην αγορά του τομέα ασφαλείας της Δανίας (με μερίδιο αγοράς σύμφωνα με δική της εκτίμηση περίπου 50 %). Η ισχυρή θέση της Siemens και της Elektrowatt στις εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς λαμβάνει αφετέρου σχετική σημασία λόγω της ασθενούς θέσης των επιχειρήσεων αυτών στις αντιδιαρρηκτικές εγκαταστάσεις και τις λοιπές εγκαταστάσεις ασφαλείας κτιρίων (μόνο η Elektrowatt αντιπροσωπεύεται στη Δανία με μερίδιο αγοράς μικρότερο του 10 %) διότι, εν πάση περιπτώσει, ένα μέρος των πελατών θα προτιμήσει την προμήθεια ενός πλήρους συστήματος ασφαλείας του κτιρίου από τον ίδιο προμηθευτή. Αντίθετα, η Falck έχει επίσης ισχυρή παρουσία στον τομέα αντιδιαρρηκτικών εγκαταστάσεων και των λοιπών εγκαταστάσεων ασφαλείας κτιρίων.

(78) Κατά συνέπεια, μπορεί να αποκλεισθεί ότι η Siemens και η Elektrowatt θα αποκτήσουν με τη συγκέντρωση τη μοναδική δεσπόζουσα θέση στην αγορά εγκαταστάσεων αναγγελίας πυρκαγιάς στη Δανία. Μπορεί επίσης να αποκλεισθεί η δημιουργία ενός ολιγοπωλίου με δεσπόζουσα θέση στην αγορά, λόγω ιδίως της έλλειψης ομοιογένειας των προϊόντων, της μικρής διαφάνειας της αγοράς και των όχι ιδιαίτερα υψηλών φραγμών εισόδου στην αγορά.

β) *Αντιδιαρρηκτικές εγκαταστάσεις/λοιπές εγκαταστάσεις ασφαλείας κτιρίων*

(79) Το μέγεθος της κοινοτικής αγοράς για αντιδιαρρηκτικές εγκαταστάσεις και λοιπές εγκαταστάσεις ασφαλείας κτιρίων ανέρχεται σύμφωνα με τα μέρη σε 3,7 δισεκατομμύριο Ecu. Στην περίπτωση αυτή η μεγαλύτερη εθνική αγορά είναι το Ηνωμένο Βασίλειο (μέγεθος αγοράς περίπου 1 δισεκατομμύρια Ecu) ακολουθούμενο από τη Γερμανία (750-800 εκατομμύρια Ecu) και τη Γαλλία 550-600 εκατομμύρια Ecu). Η Siemens αναπτύσσει στον τομέα αυτό άξια λόγου δραστηριότητα μόνο στη Γερμανία και στην Αυστρία. Πολύ μικρή δραστηριότητα (μερίδιο αγοράς μικρότερο από [1] %) υπάρχει επίσης στην Ιταλία και στις Κάτω Χώρες. Η Elektrowatt επίσης δεν αναπτύσσει δραστηριότητα σε όλα τα κράτη μέλη.

(80) Μόνο στη Γερμανία είναι αξιόλογο το συνολικό μερίδιο αγοράς. Στη χώρα αυτή η Siemens διαθέτει μερίδιο αγοράς περίπου [5-15] %, ενώ η Elektrowatt περίπου [0-10] %. Ηγετική θέση στην αγορά στον τομέα αυτό έχει η Bosch με μερίδιο αγοράς [30-40] % κατά τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ενώ άλλοι ανταγωνιστές διαθέτουν μερίδια αγοράς μέχρι 10 %. Λαμβάνοντας υπόψη αυτή τη διάρθρωση της αγοράς μπορεί να αποκλεισθεί η δημιουργία μιας δεσπόζουσας θέσης ή ενός δεσπόζοντος ολιγοπωλίου στην αγορά.

(81) Στα λοιπά κράτη μέλη, τα μερίδια αγοράς της Siemens και της Elektrowatt είναι περίπου 10 % ή και μικρότερα. Στα περισσότερα κράτη δεν παρουσιάζεται μετά τη συγκέντρωση αύξηση του μεριδίου αγοράς. Προφανώς δεν υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης στις αγορές αυτές.

3. **Μετρητές ενέργειας, τεχνολογία τηλεχειρισμού, συστήματα διαχείρισης ενέργειας, τεχνολογία διαχείρισης δικτύων (διατάξεις χειρισμού και ρύθμισης για επιχειρήσεις παροχής ενέργειας)**

α) *Μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος*

(82) Στους μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος η Siemens και η Elektrowatt διαθέτουν μεγάλο μερίδιο αγοράς. Το κοινό τους μερίδιο στην αγορά του ΕΟΧ ανέρχεται, σύμφωνα με δικά τους στοιχεία, σε [30-45] % (Siemens [10-20] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [15-25] %), αλλά από τους ανταγωνιστές εκτιμάται ότι είναι ελαφρώς μεγαλύτερο. Δεν υπάρχουν επικαλύψεις των δραστηριοτήτων σε όλα τα κράτη μέλη. Σύμφωνα με τα στοιχεία των μερών, η Elektrowatt/Landis & Gyr διαθέτει μερίδιο αγοράς ύψους [85-100] % στην Ελλάδα και [40-50] % στην Πορτογαλία όπου όμως η Siemens δεν αναπτύσσει δραστηριότητα. Αντιθέτως η Siemens διαθέτει το [65-85] % της αγοράς στην Ιρλανδία όπου όμως δεν αναπτύσσει δραστηριότητα η Elektrowatt.

(83) Σε όλα τα άλλα κράτη μέλη υπάρχουν επικαλύψεις των δραστηριοτήτων. Στη Σουηδία τα μέρη, σύμφωνα με δικά τους στοιχεία, διαθέτουν μερίδιο αγοράς [5-15] % (Siemens, [< 5] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [5-15] %). Στη Νορβηγία και στο Ηνωμένο Βασίλειο το συνολικό μερίδιο είναι μικρότερο του 30 % (Νορβηγία: Siemens [0-10] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [15-25] % = [20-30] %, Ηνωμένο Βασίλειο: Siemens [15-25] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [5-15] % = [20-30] %). Στη

Γερμανία, στη Φινλανδία, στη Γαλλία και στην Ισπανία τα συνολικά μερίδια αγοράς είναι χαμηλότερα του 40 % (Γερμανία: Siemens [20-30] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [5-15] % = [30-40] %, Φινλανδία: Siemens [0-10] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [20-30] % = [30-40] %, Γαλλία: Siemens [< 5] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [30-40] % = [30-40] %, Ισπανία: Siemens [5-15] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [20-30] % = [35-45] %). Στην Ιταλία και στις Κάτω Χώρες το συνολικό μερίδιο της αγοράς είναι μικρότερο του 50 % (Ιταλία: Siemens [25-35] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [15-25] % = [45-55] %, Κάτω Χώρες: Siemens [< 5] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [40-50] % = [40-50] %). Συνολικό μερίδιο αγοράς μεγαλύτερο του 50 % διαθέτουν τα μέρη στο Βέλγιο, τη Δανία και την Αυστρία (Βέλγιο: Siemens [15-25] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [25-35] % = [45-55] %, Dania: Siemens [< 5] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [45-55] % = [45-55] %, Αυστρία: Siemens [20-30] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [35-45] % = [60-70] %).

(84) Στις αγορές μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος, εκτός από τα μέρη, παρουσία σχεδόν σε όλα τα κράτη μέλη έχει επίσης και η Schlumberger. Η Schlumberger κατασκευάζει επίσης, όπως τα μέρη, μηχανικούς, ηλεκτρομηχανικούς και ηλεκτρονικούς μετρητές. Η εταιρεία Schlumberger που έχει μέχρι σήμερα ηγετική θέση στην αγορά, διαθέτει μερίδιο αγοράς στον ΕΟΧ περίπου [30-40] %. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Επιτροπής το μερίδιο αγοράς της Schlumberger στο Βέλγιο/Λουξεμβούργο ανέρχεται σε [40-50] %, στη Γερμανία σε [30-40] %, στη Γαλλία σε [45-55] %, στην Ιταλία σε [40-50] %, στην Πορτογαλία σε [55-65] %, στην Ισπανία σε [45-55] %, στη Σκανδιναβία (Δανία, Νορβηγία, Σουηδία, Φινλανδία) σε [25-35] % και στην Ελλάδα, στην Ιρλανδία και στην Αυστρία σε [25-35] %.

(85) Άλλος ανταγωνιστής με παρουσία σε διάφορα κράτη μέλη είναι η επιχείρηση της Σλοβενίας Iskra Emeco της οποίας το εργοστάσιο παραγωγής μετρητών είναι το μεγαλύτερο στην Ευρώπη από πλευράς όγκου. Η Iskra Emeco, επίσης, παράγει μηχανικούς, ηλεκτρομηχανικούς και ηλεκτρονικούς μετρητές. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Επιτροπής, το μερίδιο αγοράς της Iskra Emeco στη Γερμανία ανέρχεται σε [20-30] %, στο Βέλγιο σε λιγότερο από 20 % και στις Κάτω Χώρες σε [20-30] %. Πέραν τούτου, η Iskra Emeco αναπτύσσει δραστηριότητα στη Δανία, στη Νορβηγία, στη Σουηδία, στη Φινλανδία, στην Ιταλία, στην Ισπανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πάντως τα μερίδια αγοράς που έχει στις χώρες αυτές είναι μέχρι σήμερα μικρότερα από 10 %.

(86) Σημαντικό ανταγωνιστή αποτελεί η επιχείρηση της Φινλανδίας Enermet. Η Enermet παράγει, μεταξύ άλλων, πομπούς και δέκτες τηλεχειρισμού, αυτόματα συστήματα μέτρησης και ηλεκτρονικούς μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος. Το κέντρο βάρους των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της ήταν μέχρι τώρα στη Σκανδιναβία, όπου η Enermet, σύμφωνα με τα μέρη, έχει ηγετική θέση στην αγορά μετρητών. Πέραν τούτου η Enermet έχει επίσης παρουσία στη Γερμανία και στις Κάτω Χώρες και διαθέτει θυγατρικές σε αυτά τα κράτη μέλη.

(87) Και ο όμιλος ABB, που μετά την αγορά της επιχείρησης των μετρητών της Westinghouse, διαθέτει στις ΗΠΑ σημαντική θέση στην αγορά, αρχίζει να έχει σε όλη την Ευρώπη παρουσία στον τομέα των μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος. Σήμερα η ABB διαθέτει στον ΕΟΧ εργοστάσια κατασκευής μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος στη Σουηδία, στη Γερμανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Μέχρι την αγορά της βρετανικής επιχείρησης GEC Meters το 1996, ο όμιλος είχε παρουσία μόνο στον τομέα των ηλεκτρονικών μετρητών. Σήμερα πλέον κατασκευάζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο από την ABB και μηχανικοί μετρητές. Σύμφωνα με εκτιμήσεις των ανταγωνιστών το μερίδιο αγοράς της ABB στο Ηνωμένο Βασίλειο ανέρχεται σε [10-15] %.

(88) Πέραν των ανωτέρω επιχειρήσεων υπάρχουν περιφερειακοί και τοπικοί ανταγωνιστές. Στη Γερμανία υπάρχει η επιχείρηση Deutsche Zählergesellschaft (εφεξής DZG) η οποία όμως έχει μέχρι τώρα μικρή παρουσία στο Βέλγιο, στη Δανία, στις Κάτω Χώρες και στην Αυστρία. Στη Γαλλία υπάρχουν οι επιχειρήσεις Chauvin Arnoux/Matra και Sagem που προμηθεύουν στην Electricité de France (εφεξής EdF) ηλεκτρονικούς μετρητές. Η Sagem διαθέτει επίσης θυγατρική στην Ισπανία. Στο Ηνωμένο Βασίλειο υπάρχουν οι επιχειρήσεις AMPY, Horstmann και Polymeters Response International, που έχουν δραστηριότητα στον τομέα των ηλεκτρονικών μετρητών.

(89) Οι αγοραστές των μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος είναι κυρίως οι επιχειρήσεις παροχής ενεργείας. Η συγκέντρωση των πελατών στα μεμονωμένα κράτη μέλη διαφέρει πολύ. Ενώ στη Γερμανία, για παράδειγμα, υπάρχουν περίπου 500 επιχειρήσεις παροχής ενέργειας των οποίων το μέγεθος διαφέρει κατά πολύ (από τις εννέα μεγάλες επιχειρήσεις όπως η RWE, η PreussenElektra και η VEW και τις περιφερειακές επιχειρήσεις διανομής μέχρι τις τοπικές μονάδες των πόλεων), στη Γαλλία, στην Ιταλία ή στην Ελλάδα οι προμηθευτές διαθέτουν μόνο ένα πελάτη (στη Γαλλία την EdF, στην Ιταλία την ENEL και στην Ελλάδα τη ΔΕΗ). Κατά μέσο όρο, οι 20 μεγαλύτεροι πελάτες αντιπροσωπεύουν το 80 % του μεγέθους της αγοράς. Οι επιχειρήσεις παροχής ενέργειας διαθέτουν επαρκή γνώση της αγοράς και διαπραγματευτική ισχύ που χρησιμο-

ποιούν κατά τη διενέργεια των ευρωπαϊκών διαγωνισμών.

(90) Οι αγοραστές που ρωτήθηκαν από την Επιτροπή επιβεβαίωσαν ότι οι τιμές τόσο των ηλεκτρονικών όσο και των μηχανικών μετρητών σημείωσαν κάθετη πτώση κατά τα τελευταία πέντε έτη σε όλα τα κράτη μέλη. Ενώ μέχρι το 1993 οι τιμές ήταν σχετικά σταθερές και στα δύο είδη μετρητών από τότε παρατηρείται μια πτώση τιμών κατά 20 % έως 40 %. Κατά την άποψη των αγοραστών, η πτώση των τιμών οφείλεται στον ενεργό ανταγωνισμό μεταξύ των προμηθευτών. Οι αγοραστές θεωρούν ότι οι τιμές των μηχανικών μετρητών θα σταθεροποιηθούν στο σημερινό επίπεδο τιμής. Για τους ηλεκτρονικούς μετρητές αντιθέτως αναμένονται περαιτέρω μειώσεις των τιμών. Κατά την άποψη των ανταγωνιστών, η πτώση των τιμών οφείλεται στους ευρωπαϊκούς διαγωνισμούς που διενεργούν οι επιχειρήσεις παροχής ενέργειας που τους επέτρεψαν να έχουν μια καλύτερη εικόνα των τιμών. Ενόψει της μελλοντικής απελευθέρωσης των αγορών ηλεκτρικού ρεύματος υφίσταται ήδη ανταγωνιστική πίεση από την οποία μελλοντικά θα προκύψει μια αυξημένη γνώση του κόστους των επιχειρήσεων παροχής ενέργειας και μια περαιτέρω πίεση στους προμηθευτές.

(91) Δεύτερος λόγος για την πτώση των τιμών είναι ο έντονος ανταγωνισμός από τους προμηθευτές ηλεκτρονικών μετρητών. Από τις έρευνες της Επιτροπής προέκυψε ότι υπάρχει έντονος ανταγωνισμός για την ανάπτυξη και κατασκευή ηλεκτρονικών μετρητών. Κατά τα τελευταία έτη εισήλθαν στην αγορά διάφορες επιχειρήσεις, για παράδειγμα η ABB στις ΗΠΑ και στον ΕΟΧ, η Sagem στη Γαλλία και η AMPY στο Ηνωμένο Βασίλειο. Οι φραγμοί εισόδου στην αγορά στον εν λόγω τομέα είναι πάντως πολύ χαμηλοί για μια επιχείρηση που αναπτύσσει ήδη δραστηριότητα στον τομέα της κατασκευής ηλεκτρονικών προϊόντων. Οι τιμές των ηλεκτρονικών μετρητών μειώθηκαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

(92) Η αυξημένη αντικατάσταση μηχανικών μετρητών από ηλεκτρονικούς αύξησε την πίεση στις τιμές των προμηθευτών μηχανικών μετρητών και συνέβαλε κατά πολύ στη μείωση των τιμών των μηχανικών μετρητών. Πέραν τούτου, η επιθετική πολιτική τιμών της Iskra Emeco, την οποία ανέφεραν τόσο αγοραστές όσο και ανταγωνιστές, είχε ως αποτέλεσμα να υποχρεωθούν οι άλλοι προμηθευτές μηχανικών μετρητών να μειώσουν περαιτέρω τις τιμές τους για να μην χάσουν πελάτες με τους οποίους διατηρούσαν μακροχρόνιες σχέσεις ή για να ξανακερδίσουν χαμένες παραγγελίες.

(93) Λαμβάνοντας υπόψη αυτή τη διάρθρωση της αγοράς δεν αναμένεται ότι η συγκέντρωση, παρά τα μεγάλα κοινά μερίδια αγοράς, θα οδηγήσει σε δημιουργία ή ενίσχυση μονοπωλιακής δεσπόζουσας θέσης των μερών σε κανένα από τα ισχυρότερα επηρεαζόμενα κράτη μέλη δηλαδή στο Βέλγιο, στη Δανία, στις Κάτω Χώρες και στην Αυστρία:

— Βέλγιο

(94) Τα μερίδια αγοράς των μερών στο Βέλγιο εμφάνισαν κατά τα τελευταία τρία έτη μεγάλες διακυμάνσεις. Κατά το 1995/96 τα μέρη πέτυχαν, σύμφωνα με δικά τους στοιχεία, κοινό μερίδιο αγοράς [45-55] % (Siemens [15-15] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [25-35] %). Κατά τα τελευταία τρία έτη κατόρθωσαν να διπλασιάσουν σχεδόν το μερίδιό τους στην αγορά. Κατά το 1994/95 το συνολικό μερίδιο αγοράς ήταν [20-30] % (Siemens [0-10] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [15-25] %) και κατά το 1993/94 [15-25] % (Siemens [5-15] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [5-15] %). Σημαντικοί ανταγωνιστές είναι η Schlumberger (μερίδιο αγοράς [40-50] %) και η Iskra Emeco (μερίδιο αγοράς μικρότερο του 20 %). Πέραν αυτών στο Βέλγιο αναπτύσσει επίσης δραστηριότητα η DZG. Στο Βέλγιο οι προμηθευτές διαθέτουν κυρίως έναν ισχυρό αγοραστή την Elactrabel, της οποίας η πολιτική προμηθειών και οι αποφάσεις αγοράς καθορίζουν τα μερίδια αγοράς των προμηθευτών. Η Electrabel καλύπτει τις εκάστοτε ετήσιες ανάγκες της σε μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος με ευρωπαϊκό διαγωνισμό. Κατά τα τελευταία έτη η Electrabel προμηθεύτηκε μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος από τουλάχιστον τέσσερις διαφορετικούς προμηθευτές. Δεν υπάρχουν στοιχεία ότι αυτή η πολιτική προμηθειών θα μεταβληθεί μελλοντικά.

— Δανία

(95) Στη Δανία το μεγάλο συνολικό μερίδιο αγοράς οφείλεται κυρίως στην ισχυρή θέση της Elektrowatt/Landis & Gyr. Από την άθροιση των μεριδίων αγοράς προκύπτει μια μικρή αύξηση. Σύμφωνα με τα δικά τους στοιχεία, τα μέρη διέθεταν το 1995/96 συνολικό μερίδιο αγοράς ύψους [45-55] % (Siemens [< 5] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [45-55] %). Κατά το 1994/95 το κοινό μερίδιο αγοράς ήταν [50-60] % (Siemens [< 5] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [45-55] %) και το 1993/94 [50-60] % (Siemens [< 5] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [50-60] %). Ενώ το μερίδιο της αγοράς στη Siemens κατά τα παρελθόντα έτη ήταν σταθερά λιγότερο από [5] %, η Elektrowatt/Landis & Gyr στο ίδιο χρονικό διάστημα είχε απώλεια μεριδίου αγοράς 5 % περίπου. Στη Δανία, εκτός από τα μέρη, αναπτύσσουν δραστηριότητα η Schlumber-

ger, η Enermet, η Iskra Emeco, η ABB και η DZG. Οι αγοραστές που ρωτήθηκαν από την Επιτροπή καλύπτουν τις ανάγκες τους σε μετρητές με ευρωπαϊκό διαγωνισμό. Στη Δανία χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο ηλεκτρονικοί μετρητές ακόμη και στις κατοικίες. Μεταξύ των προμηθευτών που κατασκευάζουν και μηχανικούς μετρητές, όπως τα μέρη, η Schlumberger και η Iskra Emeco, υπάρχει οξύς ανταγωνισμός για τις υπόλοιπες προμήθειες μηχανικών μετρητών. Ο ανταγωνισμός τιμών εντείνεται από επιχειρήσεις όπως η Enermet και η ABB, που προσφέρουν αποκλειστικά ηλεκτρονικούς μετρητές και επιθυμούν να αυξήσουν το μερίδιό τους στην αγορά στον τομέα των κατοικιών.

— Κάτω Χώρες

(96) Στις Κάτω Χώρες επίσης το μεγάλο κοινό μερίδιο αγοράς οφείλεται, κυρίως, στην ισχυρή θέση της Elektrowatt/Landis & Gyr. Από την άθροιση των μεριδίων αγοράς προκύπτει μόνο μικρή αύξηση του κοινού μεριδίου. Σύμφωνα με δικά τους στοιχεία, τα μέρη διέθεταν το 1995/96 κοινό μερίδιο αγοράς [40-50] % (Siemens [< 5] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [40-50] %). Κατά το 1994/95 το κοινό μερίδιο αγοράς ήταν [40-50] % (Siemens [< 5] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [35-45] %) και το 1993/94 [40-50] % (Siemens [< 5] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [35-45] %). Στις Κάτω Χώρες αναπτύσσουν δραστηριότητα, εκτός από τα μέρη, και η Schlumberger, η Enermet, η Iskra Emeco και η DZG. Οι αγοραστές που ρωτήθηκαν από την Επιτροπή καλύπτουν μερικά τις ανάγκες τους σε μετρητές με ευρωπαϊκό διαγωνισμό. Από το 1996 χρησιμοποιούνται στις Κάτω Χώρες ηλεκτρονικοί μετρητές και στον οικιακό τομέα. Λαμβάνοντας υπόψη την αντικατάσταση των μηχανικών μετρητών από ηλεκτρονικούς μετρητές που έχει ήδη αρχίσει στον οικιακό τομέα θα πρέπει να υποτεθεί ένας αυξανόμενος έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των προμηθευτών μηχανικών και ηλεκτρονικών μετρητών και μεταξύ των προμηθευτών αποκλειστικά ηλεκτρονικών μετρητών.

— Αυστρία

(97) Σύμφωνα με τα δικά τους στοιχεία τα μέρη διέθεταν το 1995/96 κοινό μερίδιο αγοράς [60-70] % (Siemens [20-30] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [35-45] %). Κατά το 1994/95 το κοινό μερίδιο αγοράς ήταν [55-65] % (Siemens [20-30] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [30-40] %) και το 1993/94 [60-70] % (Siemens [15-25] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [34-45] %). Εκτός από τα μέρη, στην Αυστρία αναπτύσσει δραστηριότητα η Schlumberger με μερίδιο αγοράς ύψους [25-35] % και σε λιγότερο βαθμό η DZG και η επιχείρηση Bayerische Zählerrevision Bauer.

(98) Τα μέχρι σήμερα μεγάλα μερίδια αγοράς των μερών στην Αυστρία οφείλονται κυρίως στις ειδικές συνθήκες ανταγωνισμού σ' αυτό το κράτος μέλος. Στην Αυστρία οι τιμές των μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος ήταν μέχρι την αρχή της δεκαετίας του '90 υπό κρατικό έλεγχο. Υπήρχαν μακροχρόνιες παραδοσιακές σχέσεις μεταξύ των λίγων κατασκευαστών μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος με έδρα την Αυστρία και των αγοραστών. Η ελεγχόμενη αγορά δεν παρείχε στους αγοραστές κίνητρα για την επιλογή προμηθευτών με βάση τις τιμές και για την εξεύρεση εναλλακτικών προμηθευτών.

(99) Κατά τα τελευταία έτη όμως, όπως βεβαίωσαν όλοι οι ερωτηθέντες αγοραστές, οι τιμές των μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος μειώθηκαν κατά πολύ (μέχρι 60 %). Κυρία αιτία για την πτώση των τιμών είναι η προσχώρηση της Αυστρίας στην ΕΕ και η πραγματοποίηση, από το 1995, ευρωπαϊκών διαγωνισμών από τους αυστριακούς αγοραστές. Κατά τους πρώτους διαγωνισμούς κατόρθωσαν να επικρατήσουν οι παραδοσιακοί προμηθευτές, αλλά τούτο δεν μπορεί να αποκλείσει ότι τα μέρη θα διαθέτουν και στο μέλλον, λόγω των υψηλών μεριδίων που διαθέτουν ακόμα στην αγορά, μια επαρκώς ελεγχόμενη δυνατότητα ελιγμών από πλευράς ανταγωνισμού. Και στην Αυστρία οι ευρωπαϊκοί διαγωνισμοί, θα έχουν ως συνέπεια, όπως ήδη σε άλλα κράτη μέλη, καλύτερη εικόνα των τιμών και περαιτέρω πίεση επί των τιμών των προμηθευτών. Επιπλέον θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η Iskra Emeco προσπαθεί σήμερα να εισέλθει στην αγορά της Αυστρίας. Αυτή η εξέλιξη της αγοράς θα οδηγήσει σε περαιτέρω υποχρεωτική μείωση των τιμών των παραδοσιακών προμηθευτών για να μη χάσουν μακροχρόνιους πελάτες.

(100) Δεν πρέπει επίσης να αναμένεται ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει στη δημιουργία κοινής δεσπόζουσας θέσης της Siemens/Elektrowatt και της Schlumberger τόσο σε επίπεδο μεμονωμένων κρατών μελών όσο και σε επίπεδο ΕΟΧ. Από τις έρευνες της Επιτροπής δεν προέκυψαν στοιχεία από τα οποία θα πρέπει να αναμένεται μείωση της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς των προμηθευτών που κατέχουν ηγετική θέση. Η πτώση των τιμών των μετρητών που σημειώθηκε σε όλα τα κράτη μέλη αποδεικνύει ότι, κατά τα τελευταία έτη, σημειώθηκε έντονος ανταγωνισμός τιμών μεταξύ των προμηθευτών με ηγετική θέση σε όλα τα κράτη μέλη. Λόγω του μεγέθους της ζήτησης και της έντασης του ανταγωνισμού από φορείς του εξωτερικού, θα πρέπει να υποτεθεί ότι και μετά τη συγκέντρωση θα εξακολουθήσει να υπάρχει σημαντικός ανταγωνισμός μεταξύ της Schlumberger και της Siemens/Elektrowatt. Οι επιχειρήσεις παροχής ενέργειας διαθέτουν επαρκή γνώση της αγοράς και διαπραγματευτική ισχύ που ασκούν κατά τη διενέργεια των ευρωπαϊκών διαγωνισμών. Η ανάθεση των συμβάσεων γίνεται πλέον σχεδόν αποκλειστικά με κριτήριο τη χαμηλότερη τιμή. Με

προοπτική τη μελλοντική απελευθέρωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, από την ήδη υφιστάμενη ανταγωνιστική πίεση συνάγεται ότι στο μέλλον οι επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικής ενέργειας θα γνωρίζουν καλύτερα το κόστος και ότι θα υπάρξει μεγαλύτερη πίεση στις τιμές των προμηθευτών από τους αγοραστές. Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η αυξανόμενη αντικατάσταση μηχανικών μετρητών από ηλεκτρονικούς μετρητές θα ενισχύσει την ανταγωνιστική πίεση στους προμηθευτές με ηγετική θέση οι οποίοι όπως η Schlumberger και η Siemens/Elektrowatt, κατασκευάζουν μηχανικούς και ηλεκτρονικούς μετρητές.

β) *Μετρητές θερμότητας*

(101) Στον τομέα των μετρητών θερμότητας το κοινό μερίδιο αγοράς που έχουν τα μέρη στην αγορά του ΕΟΧ υπερβαίνει ελάχιστα το [10-15] % (Siemens [< 5] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [5-10] %). Σημαντικές επικαλύψεις μεταξύ των δραστηριοτήτων των μερών υπάρχουν μόνο στη Δανία (Siemens [5-10] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [25-35] % = [30-40] %) και στην Αυστρία (Siemens [5-15] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [25-35] % = [35-45] %). Το κοινό μερίδιο αγοράς που έχουν τα μέρη στη Γερμανία είναι μεν μικρότερο του 10 % αλλά στη Γερμανία αναπτύσσει δραστηριότητα η Spanner Pollux (εφεξής SPX), που πωλεί μετρητές θερμότητας κατασκευής Siemens με μερίδιο αγοράς [20-30] %. Ηγετική θέση στην Ευρώπη έχει η επιχείρηση ISTA που ανήκει στον όμιλο Raab Karcher (VEBA) (μερίδιο αγοράς [20-25] %). Άλλοι σημαντικοί κατασκευαστές είναι οι επιχειρήσεις της Δανίας Kamstrup, Danfoss και Grundfos. Επιπλέον στον τομέα των μετρητών θερμότητας αναπτύσσουν δραστηριότητα και άλλοι κατασκευαστές μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος όπως η Schlumberger, η ABB και η Enermet.

(102) Από τις έρευνες προέκυψε ότι οι συνθήκες ανταγωνισμού στον τομέα των μετρητών θερμότητας είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό οι ίδιες όπως αυτές στον τομέα των μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος. Οι αγοραστές μετρητών θερμότητας είναι επιχειρήσεις παροχής ενέργειας, που αναπτύσσουν δραστηριότητα στον τομέα της τηλεθέρμανσης. Καλύπτουν τις ανάγκες τους σε μετρητές θερμότητας κυρίως με ευρωπαϊκό διαγωνισμό. Οι ερωτηθέντες αγοραστές επιβεβαίωσαν ότι κατά τα τελευταία έτη οι τιμές των μετρητών θερμότητας μειώθηκαν σημαντικά (μέχρι 50 %). Για τα επόμενα έτη αναμένεται ορισμένη περαιτέρω μείωση των τιμών.

(103) Λαμβάνοντας υπόψη αυτή τη διάρθρωση της αγοράς, δεν πρέπει να αναμένεται ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει, παρά το μεγάλο κοινό μερίδιο αγοράς, στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης των μερών στα περισσότερο επηρεαζόμενα κράτη μέλη Δανία, Αυστρία και Γερμανία:

— Δανία

(104) Το μεγάλο κοινό μερίδιο αγοράς των μερών στη Δανία οφείλεται κυρίως στην ισχυρή θέση της Elektrowatt/Landis & Gyr. Από το άθροισμα των μεριδίων αγοράς προκύπτει μικρή μόνο αύξηση. Το 1995/96 τα μέρη διέθεταν, σύμφωνα με δικά τους στοιχεία, κοινό μερίδιο αγοράς [35-45] % (Siemens [5-10] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [25-35] %). Κατά το 1994/95 το κοινό μερίδιο αγοράς ήταν [40-50] % (Siemens [5-15] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [25-35] %) ενώ το 1993/94 ηταν [35-45] % (Siemens [15-25] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [20-30] %). Η επιχείρηση Kamstrup έχει ηγετική θέση στην αγορά της Δανίας. Με τη συγκέντρωση εξαφανίζεται ένας από τους σημαντικότερους ανταγωνιστές στον τομέα των στατικών μετρητών και τα μέρη θα καταστούν οι δεύτεροι σε σημασία προμηθευτές. Εκτός από τα μέρη και την Kamstrup, στη Δανία έχουν δραστηριότητα επίσης στον τομέα των μετρητών θερμότητας η Grundfos (μερίδιο αγοράς, κατά την εκτίμηση της Επιτροπής, μικρότερο του 20 %), η Danfoss, η Hydrometer και η γερμανική επιχείρηση Bailey-Fischer+Porter. Από τις έρευνες της Επιτροπής δεν προέκυψαν στοιχεία που να αιτιολογούν μείωση της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς μεταξύ των μεγαλυτέρων προμηθευτών Kamstrup και Siemens/Elektrowatt.

— Αυστρία

(105) Κατά το 1995/96 τα μέρη, σύμφωνα με δικά τους στοιχεία, πέτυχαν κοινό μερίδιο αγοράς [35-45] % (Siemens [5-15] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [25-35] %). Κατά το 1994/95 το κοινό μερίδιο αγοράς ήταν [40-50] % (Siemens [10-20] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [25-35] %) ενώ το 1993/94 [40-50] % (Siemens [10-20] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [25-35] %). Στην Αυστρία δραστηριότητα αναπτύσσει επίσης η SPX με μερίδιο αγοράς [10-20] %. Οι σημαντικότεροι ανταγωνιστές είναι η ISTA και η Kamstrup (με μερίδια αγοράς περίπου [10-20] % εκάστη) καθώς και η ABB. Σύμφωνα με στοιχεία των αγοραστών αξιοσημείωτη παρουσία στην Αυστρία έχει κυρίως η Kamstrup λόγω επιθετικής ανταγωνιστικής τιμολογιακής πολιτικής. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω δεν υπάρχουν στοιχεία από τα οποία να προκύψει ότι η συγκέντρωση θα φέρει τα μέρη σε θέση ώστε να έχουν τη δυνατότητα να αποφεύγουν τον ανταγωνισμό των άλλων προμηθευτών.

— Γερμανία

(106) Κατά το 1995/96 τα μέρη πέτυχαν, σύμφωνα με δικά τους στοιχεία, κοινό μερίδιο αγοράς [5-15] % (Siemens [0-10] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [0-10] %). Κατά το 1994/95 και το 1993/94 το κοινό μερίδιο αγοράς ήταν μικρότερο του [5-15] %. Η SPX είχε κατά το 1995/96 σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής μερίδιο αγοράς [20-30] %. Οι σημαντικότεροι ανταγωνιστές είναι η ISTA (μερίδιο αγοράς περίπου [25-35] %) καθώς και οι Danfoss και Kamstrup, των οποίων τα μερίδια αγοράς είναι όμως μικρότερα του 5 %. Μολονότι η Siemens και η Landis & Gyr είναι, εκτός από την Kamstrup, οι μόνοι που προσφέρουν μετρητές θερμότητας με υπερήχους, σήμερα στον εν λόγω τομέα αναλογεί μόνο το 15 % της αγοράς. Λόγω της αυξανόμενης χρήσης στη Γερμανία μετρητών θερμότητας με υπερήχους και της επιθετικής τιμολογιακής πολιτικής της Kamstrup, που επιβεβαιώνεται από όλες τις πλευρές θα πρέπει να θεωρηθεί ότι θα υπάρχει ανταγωνισμός τιμών μεταξύ της Siemens/Elektrowatt/Landis & Gyr και της Kampstrup. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω δεν υπάρχουν και στην περίπτωση αυτή στοιχεία από να οποία τα προκύψει ότι [η συγκέντρωση] η συγκέντρωση θα οδηγήσει στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης των μερών στην αγορά μετρητών θερμότητας στη Γερμανία.

γ) *Πομποί και δέκτες τηλεχειρισμού*

(107) Στους πομπούς και δέκτες τηλεχειρισμού, που αποτελεί επίσης μικρή αγορά (μέγεθος αγοράς μικρότερο από 100 εκατομμύρια Ecu), το κοινό μερίδιο αγοράς της Siemens και της Elektrowatt/Landis & Gyr στον ΕΟΧ ανέρχεται, σύμφωνα με δικά τους στοιχεία, τερίπου σε [25-35] % (Landis & Gyr [15-25] %, Siemens [5-15] %). Σύμφωνα με εκτιμήσεις των ανταγωνιστών, το κοινό μερίδιο αγοράς είναι λίγο μεγαλύτερο, αλλά δεν υπερβαίνει το 35 %. Οι σημαντικότεροι διεθνείς ανταγωνιστές είναι η Schlumberger (μερίδιο αγοράς στον ΕΟΧ κατά την εκτίμηση της Επιτροπής [25-35] %), η Enermet (μερίδιο αγοράς στον ΕΟΧ [15-25] %) και η ABB (μερίδιο αγοράς στον ΕΟΧ μικρότερο 10 %). Εν τω μεταξύ άρχισε και η Iskra να προσφέρει δέκτες τηλεχειρισμού αρχικά στη Γερμανία.

(108) Λαμβάνοντας υπόψη κοινό μερίδιο αγοράς στον ΕΟΧ 35 % κατ' ανώτατο όριο και το μέγεθος των μεριδίων αγοράς των επομένων ανταγωνιστών, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι από τη συγκέντρωση θα προκύψει ή θα ενισχυθεί μια δεσπόζουσα θέση. Για τους παρακάτω λόγους δεν θα πρέπει επίσης να αναμένεται ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει σε κοινή δεσπόζουσα θέση των προμηθευτών που κατέχουν ηγετική θέση. Οι πομποί και οι δέκτες τηλεχειρισμού δεν αποτελούν ομοιογενή προϊόντα. Πρέπει να διαμορφωθούν έτσι ώστε να προσαρμόζονται στο δίκτυο (συμπεριλαμβανομένου και του λογισμικού) της εκάστοτε επιχείρησης παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Οι πελάτες είναι κυρίως φορείς παροχής ενέργειας με μεγάλη αγοραστική δύναμη. Επιπλέον οι φραγμοί εισόδου στην αγορά είναι χαμηλοί, ιδίως για επιχειρήσεις του τομέα των ηλεκτρονικών. Και στους πομπούς και δέκτες τηλεχειρισμού σημειώθηκε κατά τα πέντε τελευταία χρόνια σαφής μείωση των τιμών. Από τη σημειωθείσα σε επίπεδο ΕΟΧ πτώση των τιμών των πομπών και δεκτών τηλεχειρισμού προκύπτει ότι κατά τα τελευταία χρόνια αναπτύχθηκε έντονος ανταγωνισμός τιμών μεταξύ των προμηθευτών με ηγετική θέση. Λόγω της αγοραστικής ισχύος της άλλης πλευράς της αγοράς και της έντασης του εξωτερικού ανταγωνισμού θα πρέπει να θεωρηθεί ότι και μετά τη συγκέντρωση θα υπάρχει σημαντικός ανταγωνισμός μεταξύ των ανταγωνιστών με ηγετική θέση.

δ) *Συστήματα διαχείρισης ενέργειας*

(109) Στον τομέα των συστημάτων διαχείρισης ενέργειας, που σήμερα αποτελεί μικρή σχετικά αγορά (μέγεθος της αγοράς του ΕΟΧ περίπου 100 εκατομμύρια Ecu) δραστηριότητα αναπτύσσει κυρίως η Elektrowatt/Landis & Gyr με μερίδιο αγοράς στον ΕΟΧ περίπου [20-30] %. Η Siemens αναπτύσσει δραστηριότητα μόνο στο Βέλγιο/Λουξεμβούργο και στη Γερμανία με μερίδια αγοράς μικρότερα από 10 %. Το μερίδιο αγοράς της Siemens στον ΕΟΧ είναι [<5] %. Η Schlumberger αποτελεί σημαντικό ανταγωνιστή σε ευρωπαϊκό επίπεδο (μερίδιο αγοράς στον ΕΟΧ περίπου [10-15] %). Πέραν αυτών υπάρχουν διάφοροι προμηθευτές σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (UPS, ABB, Datawatt).

(110) Λαμβάνοντας υπόψη τη μικρή αύξηση από το άθροισμα των μεριδίων αγοράς και το συνολικό μερίδιο αγοράς στον ΕΟΧ που ανέρχεται σε [20-30] %, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι από τη συγκέντρωση δημιουργείται ή ενισχύεται δεσπόζουσα θέση.

ε) *Τεχνολογία διαχείρισης δικτύων*

(111) Το μέγεθος της αγοράς του ΕΟΧ, όσον αφορά την τεχνολογία διαχείρισης δικτύων, ανέρχεται σε 700 εκατομμύρια Ecu περίπου. Ο ακριβής υπολογισμός των μεριδίων αγοράς στην αγορά αυτή είναι δύσκολος, διότι στην περίπτωση της τεχνολογίας διαχείρισης δικτύων πρόκειται για πολύπλοκες εγκαταστάσεις προσαρμοσμένες στον εκάστοτε πελάτη και στο δίκτυό του και με μεγάλο χρόνο ζωής (μέχρι 20 έτη). Η ανάθεση μεμονωμένων συμβάσεων σε μια επιχείρηση ενδέχεται, κατά συνέπεια, να επηρεάσει αποφασιστικά το μερίδιο αγοράς της σχετικής επιχείρησης σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΟΧ, γεγονός που οδηγεί σε αρκετά ισχυρές διακυμάνσεις. Τα μέρη εκτιμούν ότι κατά τη χρονική περίοδο 1993/94 έως 1995/96 τα μερίδιά τους στην αγορά του ΕΟΧ όσον αφορά την τεχνολογία διαχείρισης δικτύων ήταν, κατά

μέσο όρο, [25-35] % (Siemens [15-25] %, Elektrowatt/Landis & Gyr [5-15] %). Σημαντικοί διεθνείς ανταγωνιστές είναι η ABB (μερίδιο αγοράς κατά την εκτίμηση της Επιτροπής [7-15] %) και η Cegelec-AEG, που ανήκει στον όμιλο Alcatel-Alsthom (μερίδιο αγοράς κατά την εκτίμηση της Επιτροπής [5-15] %). Εκτός αυτών υπάρχουν διάφοροι άλλοι ανταγωνιστές (όπως η Harris, η PSI, η REPAS, η Westinghouse) που έχουν μεν μικρά μερίδια αγοράς αλλά ανήκουν σήμερα σε μεγάλους ομίλους. Και οι μικρότεροι ανταγωνιστές, οι οποίοι αρχικά είχαν παρουσία σε εθνικό επίπεδο, επεξέτειναν κατά τα τελευταία έτη με επιτυχία τις δραστηριότητές τους (παράδειγμα αποτελεί η αυστριακή επιχείρηση SAT στη Γερμανία, στις Κάτω Χώρες, στη Δανία και στην Ανατολική Ευρώπη).

(112) Η τεχνολογία διαχείρισης δικτύων αποτελεί δραστηριότητα που είναι προσανατολισμένη προς τους πελάτες και προς την παροχή υπηρεσιών και όπου σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η λεπτομερής εξέταση των ειδικών αναγκών των σχετικών επιχειρήσεων παροχής ενέργειας. Ειδικό πρόβλημα προέρχεται από τη μικρή διάρκεια του κύκλου του λογισμικού σε σχέση με τη διάρκεια ζωής των εγκαταστάσεων. Συνεπάγεται ότι στην αγορά αυτή η μικρή απόσταση από τον πελάτη και η ευελιξία διαδραματίζουν μεγαλύτερο ρόλο από τη οικονομική ισχύ. Και στον τομέα αυτό, αγοραστές είναι οι επιχειρήσεις παροχής ενέργειας, που διαθέτουν γνώση της αγοράς και διαπραγματευτική ισχύ. Από το σύνολο των ανωτέρων προκύπτει ότι η συγκέντρωση δεν θα οδηγήσει σε δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην εν λόγω αγορά.

4. **Κοινόχρηστα τηλέφωνα**

α) *«Δημόσια» κοινόχρηστα τηλέφωνα*

(113) Η συνολική αγορά κοινοχρήστων τηλεφώνων («δημοσίων» και «ιδιωτικών») του ΕΟΧ ήταν το 1996 περίπου 250-300 εκατομμύρια Ecu, που αντιστοιχεί σε συνολική ποσότητα 480 000 μονάδων. Στα δημόσια κοινόχρηστα τηλέφωνα αντιστοιχεί περίπου το ήμισυ της συνολικής αξίας, αλλά λιγότερο από το ένα τρίτο της συνολικής ποσότητας, γεγονός το οποίο οφείλεται στη σαφώς υψηλότερη τιμή μονάδας των δημοσίων συσκευών. Στην αγορά των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων που χαρακτηρίζεται από περιορισμένο αριθμό προμηθευτών και αγοραστών, η Siemens και η Elektrowatt έχουν ισχυρότερη θέση απ' ότι στον τομέα των «ιδιωτικών». Σύμφωνα με δικά τους στοιχεία, τα μέρη έχουν ένα συνολικό μερίδιο αγοράς κοινοχρήστων τηλεφώνων στον ΕΟΧ που ανέρχεται σε [25-35] % (Siemens [5-15] %, Elektrowatt [20-30] %). Από τις έρευνες της Επιτροπής προέκυψε ότι το ποσοστό δεν υπερβαίνει το [30-40] %. Στον τομέα των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων τα μέρη έχουν σαφώς μεγαλύτερο συνολικό μερίδιο αγοράς (που υπερβαίνει το [35-45] % στην ΕΕ). Η Landis & Gyr, θυγατρική εταιρεία της Elektrowatt, κατέχει, τουλάχιστον από το 1993, την πρώτη θέση των προμηθευτών «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων. Η Siemens βελτίωσε σαφώς τη θέση της στην αγορά με την αγορά του ισπανικού κατασκευαστή Amper-Elasa που πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 1996. Όσον αφορά τις εθνικές αγορές «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων, η συγκέντρωση θα οδηγήσει σε αύξηση των μεριδίων αγοράς μόνο στη Γερμανία, διότι, εκτός από τη Γερμανία, η Siemens αναπτύσσει δραστηριότητα μόνο στην Ισπανία (μέσω της Amper-Elasa) όπου όμως η Elektrowatt έχει πολύ μικρή δραστηριότητα με μερίδιο αγοράς [<1] % περίπου στα «ιδιωτικά» κοινόχρηστα τηλέφωνα εσωτερικού χώρου).

— Γερμανία

Δομή της αγοράς

(114) Η Γερμανία αποτελεί τη δεύτερη σε μέγεθος αγορά στον ΕΟΧ με το 20 % περίπου όλων των δημοσίων εγκατεστημένων τηλεφωνικών συσκευών στον ΕΟΧ (περισσότερες από [...] συσκευές, εκ των οποίων οι [...] περίπου καρτοτηλέφωνα) και με πυκνότητα του δικτύου δημοσίων κοινοχρήστων τηλεφώνων περίπου δύο συσκευές ανά 1 000 κατοίκους. Η ανάπτυξη της γερμανικής αγοράς καθορίζεται από τα προγράμματα ανανέωσης και εκσυγχρονισμού του δημόσιου φορέα Deutsche Telekom. Μεταξύ του 1994 και του 1996, μειώθηκαν οι ποσότητες αγορασθέντων «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων, διότι η Deutsche Telekom δεν αύξησε τον υφιστάμενο αριθμό τηλεφωνικών συσκευών λαμβάνοντας υπόψη της τη σχεδιαζόμενη εισαγωγή καρτοτηλεφώνων νέας γενεάς. Το νέο σύστημα καρτοτηλεφώνων πρόκειται να πληροί υψηλότερα πρότυπα ασφαλείας. Το πρόγραμμα αυτό αποτέλεσε αντικείμενο διαγωνισμού. Με την εισαγωγή των καρτοτηλεφώνων νέας γενεάς, που αρχίζει στο τέλος του 1997, τα οποία θα αντικαταστήσουν σταδιακά τα σημερινά καρτοτηλέφωνα, η αγορά θα αναπτυχθεί και πάλι ([...] τηλέφωνα ετησίως κατ' ανώτατο όριο και συνολικά [...] μονάδες περίπου).

(115) Στη γερμανική αγορά «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων υπήρχαν μέχρι το 1995 οι τρεις ανταγωνιζόμενοι προμηθευτές: η Siemens, η Landis & Gyr και η Bosch Telecom. Η Bosch Telecom διέκοψε όμως την ανάπτυξη νέων «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων από το 1995 και προμηθεύει σήμερα μόνο στα πλαίσια ανειλημμένων υποχρεώσεων. Η Deutsche Telecom πάντως, ανέθεσε και μετά το 1996 συμβάσεις σε τουλάχιστον δύο προ-

μηθευτές. Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική αγοραστική ισχύ της Deutsche Telecom, η οποία ακολουθεί αυτή την πολιτική προμηθειών, ακόμα και μετά την απόσυρση της Bosch Telecom, ήταν εξασφαλισμένη η ύπαρξη βασικών συνθηκών ενεργούς ανταγωνισμού διότι με τη Siemens και τη Landis & Gyr υπήρχαν δύο, ανταγωνιζόμενοι μεταξύ τους, προμηθευτές.

Επιπτώσεις από τη συγκέντρωση

— Δημιουργία δεσπόζουσας θέσης στην αγορά

(116) Μετά τη συγκέντρωση της Siemens και της Elektrowatt, η Deutsche Telecom δεν θα έχει δυνατότητα αγοράς από δύο διαφορετικούς προμηθευτές. Είναι ιδιαίτερα αμφίβολη η αποκατάσταση συνθηκών ενεργού ανταγωνισμού σε μεσοχρόνια προοπτική. Η Siemens και η Landis & Gyr ανέπτυξαν σε συνεργασία με τη Deutsche Telecom το νέο σύστημα «N.I.K.E.». […] Η αγορά των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων στη Γερμανία θα καλύπτεται, στο ορατό μέλλον, από τα καρτοτηλέφωνα που ανέπτυξε η Siemens και η Landis & Gyr, τα οποία λειτουργούν με τις τηλεφωνικές κάρτες που περιέχουν το Eurochip. Κατά συνέπεια, για οικονομικούς και τεχνικούς λόγους, ως προμηθευτές του συστήματος μπορεί να θεωρηθούν μόνον η Siemens και η Landis & Gyr. Η Deutsche Telecom απευθυνόμενη στους δύο αυτούς προμηθευτές για την ανάπτυξη του νέου συστήματος καρτοτηλεφώνων εξασφάλισε ότι θα διέθετε δύο μεταξύ τους ανεξάρτητους προμηθευτές, οι οποίοι όμως διέθεταν μεγάλη εμπειρία όσον αφορά το σύστημα διαχείρισης. Με τη συγκέντωση η Siemens καθίσταται ο μοναδικός προμηθευτής εγκαταστάσεων καρτοτηλεφώνων νέας γενεάς. Κατά συνέπεια, δημιουργείται δεσπόζουσα θέση της Siemens στην αγορά των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων της Γερμανίας.

(117) […] Παρά αυτή τη θεωρητική συμβατική δυνατότητα, η αλλαγή της δομής της αγοράς που προκαλείται από τη συγκέντρωση οδηγεί σε περιορισμό του ανταγωνισμού. Η μέχρι σήμερα συμφωνία συνεργασίας N.I.K.E. μεταξύ της Siemens και της Landis & Gyr αφορά την ανάπτυξη ενός νέου συνολικού συστήματος. Ο μεγάλος αγοραστής Deutsche Telecom είχε όμως τη δυνατότητα να τονώσει και πάλι τον ανταγωνισμό με την ανάθεση χωριστών συμβάσεων. Παράλληλα, η Deutsche Telecom είχε τη δυνατότητα να αποφύγει την τεχνική αβεβαιότητα που περιλαμβάνει η εισαγωγή μη δοκιμασμένων «δημοσίων» τηλεφώνων που δεν καλύπτουν απόλυτα τις απαιτήσεις του συστήματος διαχείρισης. Μετά την εξαφάνιση των εναλλακτικών πηγών προμηθείας δεν διαθέτει πλέον αυτό το μέσο άσκησης πίεσης. Από τις έρευνες επιβεβαιώθηκε ότι δεν θα πρέπει να αναμένεται αποτελεσματική ανταγωνιστική πίεση από την είσοδο νέων επιχειρήσεων στην αγορά.

(118) Ακόμα και σε περίπτωση που, με την παραχώρηση άδειας κατασκευής, μπορούν να παρακαμφθούν οι φραγμοί πρόσβασης στην τεχνολογία που εξέλιξε η Siemens, δεν υπάρχουν κίνητρα για την είσοδο ενός νέου προμηθευτή στην αγορά. Στην περίπτωση του νέου συστήματος τηλεφωνικών καρτών πρόκειται για σειρά προϊόντων που έχει αναπτυχθεί ειδικά για τη γερμανική αγορά. Το μέγεθος της αγοράς είναι περιορισμένο. Επιπλέον στην αγορά αυτή αναπτύσσουν ήδη δραστηριότητα ανταγωνιστές (Siemens/Landis & Gyr) που ήταν και είναι παραδοσιακοί προμηθευτές της Deutsche Telecom. Οι εν λόγω προμηθευτές ανέπτυξαν από κοινού με τη Deutsche Telecom το νέο σύστημα τηλεφωνικών καρτών για τη γερμανική αγορά και ελέγχουν τη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία. Επιπλέον, η Deutsche Telecom έχει ήδη συμβάσεις με τους παραδοσιακούς προμηθευτές για την προμήθεια […].

(119) Πέραν τούτου πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο τυχόν ενδιαφερόμενος, ακόμη και εάν του παραχωρηθεί άδεια για την τεχνολογία των καρτοτηλεφώνων, δεν διαθέτει τις ίδιες γνώσεις για το συνολικό σύστημα με αυτές που διαθέτουν οι Siemens/Landis & Gyr οι οποίες έχουν αναπτύξει το συνολικό σύστημα. Ιδίως δεν θα είναι εξοικειωμένος, στον ίδιο βαθμό με τα συμβαλλόμενο μέρη, με τις λεπτομέρειες του συστήματος διαχείρισης που ανέπτυξαν οι Siemens/Nixdorf. […] Λαμβάνοντας υπόψη το βασικό σύστημα της επιχείρησης, θα ήταν πολύ επικίνδυνη για τη Deutsche Telekom η αλλαγή προμηθευτή για τις υπόλοιπες προμήθειες […] που δεν έχουν ήδη ανατεθεί στις Siemens/Landis & Gyr. Συνεπώς μπορεί βάσιμα να υποτεθεί ότι η Deutsche Telekom προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τον κίνδυνο, δεν θα αναθέσει το σύνολο των υπολοίπων προμηθειών σε έναν δυνητικό ενδιαφερόμενο. Επομένως, υπάρχουν πολύ μικρές πιθανότητες ανάθεσης μιας αξιόλογης σύμβασης σε έναν δυνητικό ενδιαφερόμενο. Για το λόγο αυτό, η δέσμευση που προκαλεί η μακροχρόνια συμβατική υποχρέωση της Deutsche Telekom έναντι της Siemens, η οποία είναι ο προμηθευτής με δεσπόζουσα θέση στην αγορά, δεν θα επιτρέπει μετά τη συγκέντρωση την άσκηση αποτελεσματικής πίεσης από το δυνητικό ανταγωνισμό.

Συμπέρασμα

(120) Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω περιστατικά η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η προβλεπόμενη συγκέντρωση θα δημιουργήσει δεσπόζουσα θέση της Siemens στην αγορά «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων στη Γερμανία και ότι θα

παρακωλύεται σε σημαντικό βαθμό ο ανταγωνισμός στην αγορά «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων της Γερμανίας. Πέραν τούτου, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι λόγω του αποκλεισμού της αγοράς, που προκύπτει από τη μακροπρόθεσμη σημαντική δέσμευση της Deutsche Telecom με τη Siemens, η οποία μετά τη συγκέντρωση θα είναι ο προμηθευτής με δεσπόζουσα θέση στην αγορά, δεν υπάρχει πιθανότητα αποτελεσματικής άσκησης πιέσεων από δυνητικούς ανταγωνιστές. Δεν υπάρχουν στοιχεία τα οποία θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν την υπόθεση ότι η αγοραστική ισχύς της Deutsche Telecom θα μπορέσει να εξισορροπήσει τις διαπιστωθείσες επιπτώσεις. Ο αποκλεισμός της αγοράς θα εξακολουθήσει να υπάρχει και μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος που διαρκεί η σύμβαση. Εφόσον εγκατασταθεί το νέο σύστημα καρτοτηλεφώνων αντικατασταθεί δηλαδή πλήρως η σημερινή γενεά καρτοτηλεφώνων, η ζήτηση στον τομέα αυτό θα περιοριστεί στη συντήρηση και ανανέωση των εγκατεστημένων συσκευών. Λαμβάνοντας υπόψη τις μικρές ποσότητες που θα απαιτούνται στα πλαίσια της ανανέωσης αυτής, δεν μπορεί να αιτιολογηθεί με οικονομικά κριτήρια η είσοδος στην αγορά επιχειρήσεων, στις οποίες μέχρι τώρα δεν έχουν ανατεθεί συμβάσεις της Deutsche Telecom, διότι η είσοδος σε μια ξένη τεχνολογία που συνδέεται με μεγάλο κόστος επένδυσης, είναι αποδοτική μόνο σε περίπτωση μεγάλης παραγωγής.

Δεσμεύσεις που πρότειναν τα μέρη

(121) Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, τα μέρη ανέφεραν στην Επιτροπή, ότι η Elektrowatt AG αποφάσισε να πωλήσει σε τρίτες επιχειρήσεις όλες τις δραστηριότητες και τα περιουσιακά στοιχεία της θυγατρικής εταιρείας της Landis & Gyr στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, δηλαδή αυτά που αφορούν κοινόχρηστα τηλέφωνα, κάρτες με τσιπ και τα οπτικά χαρακτηριστικά ασφαλείας για χαρτονομίσματα και διαβαθμισμένα έγγραφα. Με την πώληση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των κοινοχρήστων τηλεφώνων θα μπορούσαν να αρθούν οι αμφιβολίες της Επιτροπής σχετικά με τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης στη Γερμανία.

(122) Στην περίπτωση που η πώληση αυτή δεν γίνει δυνατόν να πραγματοποιηθεί πριν από την υλοποίηση της κοινοποιηθείσας συγκέντρωσης, τα μέρη πρότειναν την ακόλουθη δέσμευση:

(123) «1. Η Siemens, μετά την απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου της Elektrowatt AG (προθεσμία ΙΙ κατά την έννοια (μεταξύ άλλων) των συμφωνιών μεταξύ της Crédit Suisse και της Siemens, βλέπε επίσης τμήμα 2.1 της κοινοποίησης), αναλαμβάνει τη δέσμευση να μεριμνήσει, ότι η Elektrowatt AG και οι συνδεόμενες με αυτήν επιχειρήσεις θα πωλήσουν […] όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την ανάπτυξη, την κατασκευή και την πώληση κοινοχρήστων τηλεφώνων (δημοσίων και ιδιωτικών) ("αντικείμενο πώλησης") σε τρίτο, ήδη υφιστάμενο ή δυνητικό ισχυρό ανταγωνιστή, ο οποίος θα πρέπει να είναι επιχείρηση ανεξάρτητη και μη συνδεδεμένη με τον όμιλο της Siemens […].

(124) 2. Η Siemens, μετά την υλοποίηση της συγκέντρωσης και πριν από την πώληση, αναλαμβάνει τη δέσμευση να εξασφαλίσει ότι το αντικείμενο της πώλησης θα περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες που αφορούν την ανάπτυξη, την κατασκευή και την πώληση δημοσίων και ιδιωτικών κοινοχρήστων τηλεφώνων. Η Siemens δεσμεύεται επιπλέον να διατηρήσει κατά την πώληση του αντικειμένου τις ίδιες συνθήκες ανταγωνισμού που υπήρχαν πριν από την υλοποίηση της συγκέντρωσης. Επιπλέον, η Siemens αναλαμβάνει τη δέσμευση να μεριμνήσει ώστε να μη μειωθούν μέχρι την πώληση τα στοιχεία του προς πώληση τομέα επιχειρηματικής δραστηριότητας. […].

(125) 3. Η Siemens, μετά την υλοποίηση της συγκέντρωσης και πριν από την πώληση, δεσμεύεται να εξασφαλίσει ότι, όσον αφορά το σύστημα καρτοτηλεφώνων N.I.K.E. που ανάπτυξαν από κοινού με τη Deutsche Telecom οι Landis & Gyr/Siemens, ο μελλοντικός αγοραστής του αντικειμένου της πώλησης θα είναι στην ίδια θέση (δηλαδή όσον αφορά δικαιώματα και υποχρεώσεις) στην οποία ήταν η Landis & Gyr πριν από τη συγκέντρωση. Αυτό σημαίνει ιδίως, ότι θα περιέλθουν στον αγοραστή τα ίδια δικαιώματα επί της τεχνολογίας του συστήματος καρτοτηλεφώνων N.I.K.E., όπως αυτά που διέθετε η Landis & Gyr πριν από τη συγκέντρωση. Εφόσον η Landis & Gyr διαθέτει διάφορες ευρεσιτεχνίες ή άλλα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας καθώς και δική της τεχνογνωσία όσον αφορά το σύστημα καρτοτηλεφώνων N.I.K.E., η Siemens δεσμεύεται να τα μεταφέρει στον αγοραστή. Εφόσον η Landis & Gyr δεν διέθετε δική της ευρεσιτεχνία ή άλλα πνευματικά δικαιώματα καθώς και δική της τεχνογνωσία αλλά είχε πρόσβαση στην τεχνολογία που ανάπτυξε η Siemens, η Siemens δεσμεύεται να παραχωρήσει στον αγοραστή την πρόσβαση αυτή με τις ίδιες συνθήκες όπως αυτές που ίσχυαν για την Landis & Gyr.

(126) 4. Η Siemens […] θα ορίσει, σε συμφωνία με την Επιτροπή, ένα θεματοφύλακα ("ο θεματοφύλαξ"). Τούτος, κατ' εντολή της Επιτροπής, θα αναλάβει να επιβλέπει μέχρι την πώληση του αντικειμένου της πώλησης, την τήρηση των δεσμεύσεων,

που η Siemens ανέλαβε έναντι της Επιτροπής βάσει του σημείου 2. Ο θεματοφύλαξ θα επιβλέπει περαιτέρω, ότι η Siemens […] στα πλαίσια της πώλησης, θα τηρήσει τις δεσμεύσεις της έναντι της Επιτροπής σύμφωνα με το σημείο 3.

(127) 5. Στην περίπτωση που δεν πραγματοποιηθεί η πώληση […] από την Siemens, η Siemens θα χορηγήσει στο θεματοφύλακα ανέκκλητη εξουσιοδότηση πώλησης που θα αφορά το αντικείμενο της πώλησης. Ο θεματοφύλαξ […] θα πραγματοποιήσει την πώληση εξ ονόματος του(-ων) ιδιοκτήτη(-τητών), σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική της αγοράς […].

(128) 6. Ανά τρίμηνο, ο θεματοφύλαξ θα υποβάλλει στην Επιτροπή με αντίγραφο στη Siemens, έκθεση σχετικά με την επίβλεψη της τήρησης των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Siemens έναντι της Επιτροπής.

(129) 7. Πριν από την υπογραφή δεσμευτικής σύμβασης και, εν πάση περιπτώσει, ανά τρίμηνο, ο θεματοφύλαξ θα υποβάλλει στην Επιτροπή με αντίγραφο στη Siemens, έκθεση σχετικά με την πρόοδο των διαπραγματεύσεων με τρίτους που ενδιαφέρονται για την αγορά του αντικειμένου της πώλησης.

(130) 8. Ο θεματοφύλαξ θα συνεχίσει τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων με ενδιαφερομένους τρίτους μόνο εφόσον η Επιτροπή, εντός δύο μηνών από την παραλαβή της σχετικής έκθεσης, δεν εκφράσει γραπτά την άποψή της ότι ο αγοραστής δεν πληροί τις προϋποθέσεις αγοράς.

(131) 9. Τα καθήκοντα του θεματοφύλακα περατώνονται με την πώληση του αντικειμένου της πώλησης.

(132) 10. […]»

Αξιολόγηση των προτεινομένων δεσμεύσεων

(133) Από τη συγκέντρωση προκύπτει μόνο στη Γερμανία άξια λόγου αύξηση του μεριδίου της αγοράς «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων. Μετά από προσεκτική εξέταση της κοινοποίησης, η Επιτροπή έχει την άποψη ότι η συγκέντρωση θα δημιουργήσει δεσπόζουσα θέση της Siemens στην εν λόγω εθνική αγορά αναφοράς, μέσω της οποίας θα υπάρξει σημαντική παρακώλυση του ανταγωνισμού σε ένα σημαντικό τομέα της κοινής αγοράς. Οι προτεινόμενες δεσμεύσεις προβλέπουν την πώληση σε ανταγωνιστές των δραστηριοτήτων που αφορούν τα κοινόχρηστα τηλέφωνα της θυγατρικής εταιρείας Landis & Gyr στην αγορά «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων της Γερμανίας. Μετά την υλοποίηση της πώλησης ο ανταγωνιστής θα βρίσκεται στην ίδια θέση με αυτή που είχε η Elektrowatt/Landis & Gyr. Έτσι εξασφαλίζεται ότι η Deutsche Telecom, ακόμη και μετά τη συγκέντρωση, θα διαθέτει δύο προμηθευτές. Κατά συνέπεια η Deutsche Telecom, όσον αφορά τη μελλοντική ανάθεση των συμβάσεών της για την κατασκευή και προμήθεια «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων, θα εξακολουθήσει στο μέλλον να είναι σε θέση να εξασφαλίζει αποτελεσματικό ανταγωνισμό μεταξύ της Siemens και ενός άλλου προμηθευτή. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η προτεινόμενη δέσμευση ενδείκνυται για να αποτρέψει τη δημιουργία ή την ενίσχυση μιας δεσπόζουσας θέσης στην αγορά «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων στη Γερμανία.

(134) Η δέσμευση που πρότειναν τα μέρη περιλαμβάνει την πώληση του συνόλου των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που αφορούν τα κοινόχρηστα τηλέφωνα, δηλαδή όλες τις δραστηριότητες της Landis & Gyr που αφορούν τα κοινόχρηστα τηλέφωνα. Τα μέρη δεν πρότειναν να περιορισθεί η δέσμευση των δραστηριοτήτων της Landis & Gyr στην αγορά «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων στη Γερμανία. Περιορισμός της δέσμευσης θα λαμβανόταν υπόψη εφόσον η δέσμευση αυτή επαρκούσε για να αποτρέψει με επαρκή βεβαιότητα τη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων της Γερμανίας. Είναι όμως ιδιαίτερα αμφίβολο κατά πόσο θα μπορούσε να αναληφθεί νομικά και να υλοποιηθεί ουσιαστικά μια τέτοια δέσμευση στην αγορά μόνο των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων της Γερμανίας, και εάν θα μπορούσε να ευρεθεί κατάλληλος αγοραστής. Η προτεινόμενη δέσμευση είναι, κατά συνέπεια, αναγκαία προκειμένου να αποτραπεί με επαρκή ασφάλεια η δημιουργία ή η ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων στη Γερμανία.

β) *«Ιδιωτικά» κοινόχρηστα τηλέφωνα*

(135) Στην αγορά «ιδιωτικών» κοινοχρήστων τηλεφώνων του ΕΟΧ υπάρχουν περισσότεροι προμηθευτές από αυτούς στον τομέα των «δημοσίων». Εκτός από την Elektrowatt/Landis & Gyr (μερίδιο αγοράς περίπου 18 %) κατά το 1995, δύο ανταγωνι-

στές —η Tetrel και η GN-Rathdown— διέθεταν παρόμοια μερίδια αγοράς (περίπου 20 % εκάστη). Η Tetrel βελτίωσε κατά τα τελευταία έτη σημαντικά τη θέση της στην αγορά διότι έγινε ο κύριος προμηθευτής του ομίλου British Telecommunications. Άλλοι ανταγωνιστές είναι η Schlumberger (μερίδιο αγοράς περίπου 7 % το 1995), η Ascom-Monetel (μερίδιο αγοράς μικρότερο του 5 % το 1995) καθώς και η FMN Nordhausen (μερίδιο αγοράς περίπου 6 % κατά το 1995), που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε διάφορα κράτη μέλη. Κατά το 1996, εισήλθαν επιπλέον στην αγορά αυτή οι επιχειρήσεις της Άπω Ανατολής Inventec και Vector, γεγονός που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι φραγμοί εισόδου είναι χαμηλότεροι από αυτούς στον τομέα των «δημοσίων» κοινοχρήστων τηλεφώνων. Η Siemens δεν κατασκευάζει η ίδια «ιδιωτικά» κοινόχρηστα τηλέφωνα, διαθέτει όμως συμμετοχή 40 % στην επιχείρηση GPT (μερίδιο αγοράς περίπου 5 % το 1995).

(136) Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας τα μέρη ανακοίνωσαν στην Επιτροπή ότι η Elektrowatt απέκτησε τη GN Rathdown. Σύμφωνα με στοιχεία των μερών η αγορά αυτή έχει σκοπό να συμπληρώσει τον τομέα των κοινοχρήστων τηλεφώνων της Elektrowatt με την προοπτική τη σχεδιαζόμενη πώλησή της και, κατά συνέπεια, θα βελτιώσει τους όρους της πώλησης. Οι επιπτώσεις της αγοράς αυτής στον ανταγωνισμό περιορίζονται κατ' ανώτατο όριο σε χρονικό διάστημα μέχρι την υλοποίηση της δέσμευσης. Κατά συνέπεια δεν απαιτείται περαιτέρω αξιολόγηση αυτής της προσωρινής μεταβολής της θέσης της Siemens στην αγορά «ιδιωτικών» κοινοχρήστων τηλεφώνων. Λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή διάρθρωση της αγοράς και ενόψει της σχεδιαζόμενης πώλησης του τομέα κοινοχρήστων τηλεφώνων της Elektrowatt καθώς και του γεγονότος ότι η Siemens το αργότερο κατά την υλοποίηση της δέσμευσης αναπτύσσει δραστηριότητα στην αγορά των «ιδιωτικών» κοινοχρήστων τηλεφώνων μέσω της συμμετοχής της στην GPT, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συγκέντρωση δεν δημιουργεί προβλήματα στον ανταγωνισμό στην αγορά «ιδιωτικών» κοινοχρήστων τηλεφώνων.

Δ. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. **Συστήματα διαχείρισης κτιρίων και συντήρηση των εν λόγω συστημάτων**

(137) Η προβλεπόμενη πράξη δεν οδηγεί στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης των μερών στην αγορά του ΕΟΧ για συστήματα διαχείρισης κτιρίων ούτε στις εθνικές αγορές για τη συντήρησή τους.

2. **Εγκαταστάσεις αναγγελίας πυρκαγιάς, αντιδιαρρηκτικές εγκαταστάσεις και λοιπές εγκαταστάσεις ασφαλείας, συντήρηση των εγκαταστάσεων αναγγελίας πυρκαγιάς, των αντιδιαρρηκτικών εγκαταστάσεων και των λοιπών εγκαταστάσεων ασφαλείας**

(138) Η συγκέντρωση δεν θα οδηγήσει στη δημιουργία ή στην ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στις εθνικές αγορές των εγκαταστάσεων αναγγελίας πυρκαγιάς αφενός και των αντιδιαρρηκτικών εγκαταστάσεων και λοιπών εγκαταστάσεων ασφαλείας αφετέρου καθώς και τις εθνικές αγορές για τη συντήρησή τους, από την οποία να προκαλείται σημαντική παρακώλυση του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα αυτής.

3. **Μετρητές ηλεκτρικού ρεύματος**

(139) Η συγκέντρωση δεν θα οδηγήσει στη δημιουργία ή στην ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στις εθνικές αγορές μετρητών ηλεκτρικού ρεύματος, από την οποία να προκαλείται σημαντική παρακώλυση του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά ή σε σημαντικό τμήμα αυτής.

4. **Μετρητές θερμότητας**

(140) Η προβλεπόμενη πράξη δεν θα οδηγήσει στη δημιουργία ή στην ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στις αγορές μετρητών θερμότητας.

5. **Πομποί και δέκτες τηλεχειρισμού**

(141) Η προβλεπόμενη πράξη δεν θα οδηγήσει στη δημιουργία ή στην ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης των μερών στην αγορά του ΕΟΧ για πομπούς και δέκτες τηλεχειρισμού.

6. **Συστήματα διαχείρισης ενέργειας**

(142) Η προβλεπόμενη πράξη δεν θα οδηγήσει στη δημιουργία ή στην ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης των μερών στην αγορά του ΕΟΧ για συστήματα διαχείρισης ενέργειας.

7. **Τεχνολογία διαχείρισης δικτύων**

(143) Η προβλεπόμενη πράξη δεν θα οδηγήσει στη δημιουργία ή στην ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης των μερών στην αγορά του ΕΟΧ στην τεχνολογία διαχείρισης δικτύων.

8. **«Δημόσια» και «ιδιωτικά» κοινόχρηστα τηλέφωνα**

(144) Από τις έρευνες της Επιτροπής προέκυψε ότι στις αγορές των «ιδιωτικών» κοινοχρήστων τηλεφώνων η πράξη δεν θα οδηγήσει στη δημιουργία ή στην ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Με την προϋπόθεση ότι θα τηρηθεί η δέσμευση που ανέλαβαν τα μέρη, ισχύει και για τα «δημόσια» κοινόχρηστα τηλέφωνα η ίδια εκτίμηση, όσον αφορά τα αποτελέσματα της προβλεπόμενης πράξης.

V. **ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(145) Για τους ανωτέρω λόγους και με την προϋπόθεση ότι θα τηρηθεί η δέσμευση που ανέλαβαν τα μέρη, εκτιμάται ότι η προβλεπόμενη συγκέντρωση δεν θα οδηγήσει στη δημιουργία ή στην ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά, λόγω της οποίας θα υπάρξει σημαντική παρακώλυση του ανταγωνισμού σε σημαντικό τμήμα της Κοινότητας. Κατά συνέπεια, η συγκέντρωση, κηρύσσεται, με αυτές τις προϋποθέσεις, συμβιβάσιμη με την Κοινή Αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 2 του κανονισμού ελέγχου συγκεντρώσεων και του άρθρου 57 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση μεταξύ της Siemens AG και της Elektrowatt AG κηρύσσεται συμβιβάσιμη με την Κοινή Αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, υπό τον όρο ότι θα τηρηθούν οι δεσμεύσεις που ανέλαβαν τα μέρη και οι οποίες αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις 123 έως 132 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Τα μέρη υποχρεούνται να ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με την τήρηση των όρων του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη:

Siemens AG,
Wittelsbacherplatz 2,
D-80333 München.

Βρυξέλλες, 18 Νοεμβρίου 1997.

Για την Επιτροπή
Karel VAN MIERT
Μέλος της Επιτροπής